

DZIENNIK USTAW

POLSKIEJ RZECZYPOSPOLITEJ LUDOWEJ

Warszawa, dnia 31 października 1989 r.

Nr 58

TREŚĆ:

Poz.:

ROZPORZĄDZENIA:

- 346 — Ministra Zdrowia i Opieki Społecznej z dnia 22 września 1989 r. w sprawie uposażenia pracowników zakładów społecznych służby zdrowia, zakładów pomocy społecznej i zakładów rehabilitacji zawodowej inwalidów 863
- 347 — Ministra Zdrowia i Opieki Społecznej z dnia 26 października 1989 r. w sprawie wymagań kwalifikacyjnych od pracowników na poszczególnych stanowiskach pracy 878

OBWIESZCZENIA:

- 348 — Ministra Rolnictwa, Leśnictwa i Gospodarki Żywnościowej z dnia 20 października 1989 r. w sprawie ogłoszenia jednolitego tekstu ustawy z dnia 12 marca 1958 r. o sprzedaży nieruchomości Państwowego Funduszu Ziemi oraz uporządkowaniu niektórych spraw związanych z przeprowadzeniem reformy rolnej i osadnictwa rolnego 884
- 349 — Ministra Rolnictwa, Leśnictwa i Gospodarki Żywnościowej z dnia 20 października 1989 r. w sprawie ogłoszenia jednolitego tekstu ustawy z dnia 26 marca 1982 r. o scalaniu i wymianie gruntów 889

346

ROZPORZĄDZENIE MINISTRA ZDROWIA I OPIEKI SPOŁECZNEJ

z dnia 22 września 1989 r.

w sprawie uposażenia pracowników zakładów społecznych służby zdrowia, zakładów pomocy społecznej i zakładów rehabilitacji zawodowej inwalidów.

Na podstawie art. 24 i 31 ust. 2 ustawy z dnia 28 października 1948 r. o zakładach społecznych służby zdrowia i planowej gospodarce w służbie zdrowia (Dz. U. Nr 55, poz. 434, z 1950 r. Nr 36, poz. 327, z 1951 r. Nr 1, poz. 2, z 1955 r. Nr 11, poz. 67 oraz z 1989 r. Nr 29, poz. 154 i Nr 35, poz. 192) zarządza się, co następuje:

§ 1. 1. Rozporządzenie stosuje się do zatrudnionych w zakładach społecznych służby zdrowia, w zakładach pomocy społecznej i w zakładach rehabilitacji zawodowej inwalidów, zwanych dalej „zakładami”:

- 1) pracowników działalności podstawowej,
- 2) pracowników technicznych, economicznych i administracyjnych,

3) pracowników gospodarczych i obsługi.

2. Rozporządzenia nie stosuje się do:

- 1) pracowników transportu sanitarnego i lotniczego innych niż wymienieni w ust. 1 pkt 1,
- 2) pracowników przedsiębiorstw uzdrowiskowych, innych niż wymienieni w ust. 1 pkt 1,
- 3) pracowników przedsiębiorstw zaopatrzenia farmaceutycznego i ich placówek,
- 4) innych pracowników zakładów wymienionych w ust. 1, otrzymujących wynagrodzenie na podstawie odrębnych przepisów.

3. Przez pracowników działalności podstawowej, o których mowa w ust. 1 pkt 1, rozumie się:

- 1) pracowników medycznych, a w szczególności:
 - a) pracowników, którzy ukończyli wyższe studia medyczne lub średnie szkoły medyczne,
 - b) pracowników, którzy uzyskali medyczne kwalifikacje zawodowe w trybie przejściowym lub na podstawie odbytego szkolenia zawodowego,
 - c) pracowników posiadających wykształcenie wyższe lub średnie inne niż określone pod lit. a) i b), jeżeli posiadane przez nich kwalifikacje zawodowe mają zastosowanie przy udzielaniu świadczeń w działalności podstawowej,
- 2) innych pracowników, których zadania mają bezpośredni związek z udzielaniem świadczeń w działalności podstawowej (niższy personel działalności podstawowej).

§ 2. Ustala się:

- 1) tabelę stawek uposażenia zasadniczego i stawek dodatku funkcyjnego, stanowiącą załącznik nr 1 do rozporządzenia,
- 2) tabelę zaszeregowania stanowisk pracy, stanowiącą załącznik nr 2 do rozporządzenia.

§ 3. 1. Uposażenie zasadnicze określone w załączniku nr 1 do rozporządzenia przysługuje za pełny wymiar czasu pracy.

2. W razie zatrudnienia w niższym lub wyższym wymiarze czasu pracy niż wymieniony w ust. 1, uposażenie zasadnicze pracownika oblicza się proporcjonalnie do wymiaru czasu pracy, przewidzianego w umowie o pracę.

3. Stawki godzinowe oblicza się dzieląc kwotę miesięcznego uposażenia zasadniczego przysługującego za pełny wymiar czasu pracy przez:

- 1) 178 dla pracowników, których tygodniowy wymiar czasu pracy wynosi przeciętnie 42 godziny,
- 2) 170 dla pracowników, których tygodniowy wymiar czasu pracy wynosi przeciętnie 40 godzin,
- 3) 135 dla pracowników, których tygodniowy wymiar czasu pracy wynosi przeciętnie 31 godzin i 30 minut,
- 4) 128 dla pracowników, których tygodniowy wymiar czasu pracy wynosi przeciętnie 30 godzin,
- 5) 112 dla pracowników, których tygodniowy wymiar czasu pracy wynosi przeciętnie 26 godzin i 15 minut.

§ 4. 1. Pracownikom zatrudnionym na stanowiskach kierowniczych przysługuje dodatek funkcyjny.

2. Wykaz stanowisk kierowniczych i stawek dodatku

funkcyjnego przewidzianych na tych stanowiskach określa załącznik nr 3 do rozporządzenia.

3. Pracownikowi zatrudnionemu w niepełnym wymiarze czasu pracy dodatek funkcyjny przysługuje w wysokości proporcjonalnej do wymiaru czasu pracy określonego w umowie o pracę.

§ 5. 1. Pracownikom przysługuje dodatek za wysługę lat w wysokości wynoszącej po 5 latach pracy 5% miesięcznego uposażenia zasadniczego. Dodatek ten wzrasta o 1% za każdy dalszy rok pracy aż do osiągnięcia 20% miesięcznego uposażenia zasadniczego.

2. Do okresów pracy uprawniających do dodatku za wysługę lat wlicza się okresy zatrudnienia w upublicznych zakładach pracy oraz w prywatnych zakładach pracy, które zostały upaństwowione lub przejęte przez upublicznione zakłady pracy, z wyłączeniem okresów zatrudnienia w tych zakładach, w których stosunek pracy wygasł wskutek porzucenia pracy przez pracownika lub został rozwiązany przez zakład pracy bez wypowiedzenia z winy pracownika.

3. Do okresów pracy uprawniających do dodatku za wysługę lat wlicza się także inne okresy na podstawie odrębnych przepisów.

4. Prawo do dodatku ustala się odrębnie dla każdego stosunku pracy. Do okresu dodatkowego zatrudnienia nie wlicza się okresów zatrudnienia podstawowego bez względu na to, czy dodatkowe zatrudnienie ma miejsce w tym samym, czy w innym zakładzie pracy.

5. Zmiana wysokości dodatku za wysługę lat, wynikająca z osiągnięcia określonej liczby lat pracy, następuje od pierwszego dnia najbliższego miesiąca kalendarzowego.

6. Dodatek za wysługę lat wypłaca się za wszystkie dni pracy i dni usprawiedliwionej nieobecności w pracy, za które pracownikowi przysługuje wynagrodzenie, oraz za dni nieobecności w pracy, za które pracownikowi przysługuje zasiłek chorobowy lub opiekuńczy z ubezpieczenia społecznego.

7. Pracownikowi nie przysługuje dodatek za wysługę lat w miesiącu, w którym:

- 1) porzucił pracę,
- 2) zakład pracy rozwiązał z pracownikiem umowę o pracę bez wypowiedzenia z jego winy.

§ 6. 1. Pracownikom określonym w § 1 ust. 1, z zastrzeżeniem ust. 2, przysługuje dodatek w wysokości 20% godzinowej stawki uposażenia zasadniczego za każdą godzinę pracy wykonywanej w porze nocnej.

2. Pielęgniarki (asystentki pielęgniarskiej, młodszej pielęgniarki, pielęgniarki przyuczonej), położnej, techni-

kowi (laborantowi), opiekunce dziecięcej, higienistce szpitalnej, opiekunowi w domu pomocy społecznej, salowej, sanitariuszowi szpitalnemu i sanitariuszowi (noszowemu), zatrudnionym w stacjonarnej opiece zdrowotnej i opiece społecznej, sanatoriach i domach małego dziecka oraz w szpitalach uzdrowiskowych — przysługuje zamiast dodatku, o którym mowa w ust. 1, dodatek w wysokości 65% godzinowej stawki uposażenia zasadniczego za każdą godzinę pracy wykonywanej w porze nocnej.

3. Pracownikom, o których mowa w ust. 2, za pracę w święta ustawowo wolne od pracy przysługuje dodatek w wysokości 45% godzinowej stawki uposażenia zasadniczego za każdą godzinę pracy w porze dziennej.

§ 7. Lekarzowi, lekarzowi dentyście, felczerowi, pielęgniarkie (asystentce pielęgniarskiej, młodszej pielęgniarskiej), położnej, technikowi medycznemu (laborantowi medycznemu), higienistce stomatologicznej, pracownikowi socjalnemu, zatrudnionym w pełnym wymiarze czasu pracy w wiejskich i gminnych ośrodkach zdrowia oraz w przyzakładowych ośrodkach zdrowia na wsi, mieszkającym na terenie działania tych jednostek, przysługuje dodatek w wysokości 50% uposażenia zasadniczego.

§ 8. 1. Pracownikom medycznym zatrudnionym w pełnym wymiarze czasu pracy w lotnictwie sanitarnym, sprawującym opiekę nad chorymi na sanitarnych statkach powietrznych, przysługuje dodatek żywnościowy w wysokości i na zasadach obowiązujących przy przyznawaniu takiego dodatku personelowi latającemu w jednostkach organizacyjnych lotnictwa sanitarnego.

2. W razie zatrudnienia w niepełnym wymiarze czasu pracy dodatek, o którym mowa w ust. 1, oblicza się proporcjonalnie do wymiaru czasu pracy. Dodatek ten nie ulega zwiększeniu w razie zatrudnienia w wymiarze czasu pracy wyższym od pełnego.

§ 9. Pracownikom medycznym, zatrudnionym w specjalnościach, zakładach, działach lub komórkach, w których występuje szczególny niedobór kadr medycznych, przysługuje dodatek w wysokości i na zasadach określonych w załączniku nr 4 do rozporządzenia.

§ 10. 1. Lekarzowi specjaliście w dziedzinie, w której występuje niedobór kadr medycznych, podejmującemu dodatkową pracę w innym zakładzie położonym w innej miejscowości i dojeżdżającemu do pracy, oraz pracownikowi medycznemu zatrudnionemu w ambulansie stomatologicznym lub rentgenowskim przysługuje ryczałt miesięczny na pokrycie kosztów przejazdów, jeżeli czas potrzebny na przejazd publicznym środkiem lokomocji w jedną stronę wynosi co najmniej pół godziny.

2. Jeżeli lekarz, o którym mowa w ust. 1, korzysta w przejazdach z własnego pojazdu samochodowego, ryczałt na pokrycie kosztów przejazdu może być obliczony według zasad określonych w przepisach w sprawie używania samochodów osobowych, motocykli i motorowerów do celów służbowych.

§ 11. 1. W ramach środków na wynagrodzenia osobowe w zakładzie tworzy się fundusz premiowy z przeznaczeniem na premie za wykonanie przez pracowników określonych zadań.

2. Wysokość funduszu premiowego, zadania oraz zasady premiowania ustala dyrektor (kierownik) zakładu w udziałem przedstawicieli związków zawodowych działających w zakładzie.

§ 12. 1. Pracownikowi działalności podstawowej przysługuje odrębne wynagrodzenie za wykonywanie szczególnych zadań wymienionych w załączniku nr 5 do rozporządzenia, określającym również wysokość odrębnego wynagrodzenia i zasady jego przyznawania.

2. Odrębne wynagrodzenie przysługuje za zadania wykonywane poza czasem pracy wynikającym z umowy o pracę, z tym że wynagrodzenie to przysługuje również za wykonywanie w ramach czasu pracy zadań określonych w załączniku nr 5 do rozporządzenia część I lp. 6, 11, 16, 33—35.

§ 13. 1. Pracownikowi działalności podstawowej pracującemu według zasady wolnego wyboru lekarza przysługuje z tego tytułu dodatkowe wynagrodzenie.

2. Wysokość dodatkowego wynagrodzenia oraz zasady jego przyznawania określa załącznik nr 6 do rozporządzenia.

§ 14. 1. Za każdą godzinę pełnienia dyżuru zakładowego przysługuje odrębne wynagrodzenie wyłącznie w wysokości stawki godzinowej uposażenia zasadniczego, ustalonego indywidualnie do celów dyżurów zakładowych, stosownie do kategorii zaszeregowania stanowisk pracy, określonych w załączniku nr 2 do rozporządzenia.

2. Za pełnienie dyżuru w niedzielę i święto ustawowo wolne od pracy oraz dzień ustalony w rozkładzie czasu pracy dla danego pracownika jako dodatkowy dzień wolny od pracy przysługuje wynagrodzenie określone w ust. 1 w podwójnej wysokości.

3. Wynagrodzenie w podwójnej wysokości za dodatkowy dzień wolny od pracy nie przysługuje pracownikowi, który dyżury zakładowe pełni na warunkach pracy dodatkowej w innym niż macierzysty zakładzie pracy.

4. Pracownikowi, który nie uzyskał zwolnienia z godzin pracy przypadających po zakończeniu dyżuru zakładowego, za pracę w tych godzinach, jednak nie więcej niż za 6 godzin, przysługuje dodatek w wysokości 100% stawki godzinowej uposażenia zasadniczego.

5. Pracownikowi pełniącemu dyżury zakładowe w innym niż macierzysty zakładzie pracy, w razie nieudzielenia zwolnienia z godzin pracy po zakończeniu dyżuru, dodatek wypłaca zakład, w którym dyżur był pełniony, w wysokości 100% stawki godzinowej uposażenia zasadniczego ustalonego do celów dyżuru zakładowego.

§ 15. 1. Za każdą godzinę pozostawania w gotowości od pracy na wezwanie przez zakład pracy przysługuje odrębne wynagrodzenie w wysokości 25% stawki godzinowej uposażenia zasadniczego.

2. Za czas wykonywania pracy w wyniku wezwania przez zakład pracy przysługuje, zamiast wynagrodzenia w wysokości określonej w ust. 1, wynagrodzenie w wysokości 100% stawki godzinowej uposażenia zasadniczego.

3. Pracownikowi, który stawił się w zakładzie pracy w wyniku wezwania, przysługuje zwrot poniesionych kosztów przejazdu, jeżeli zakład nie zapewni przejazdu samochodem służbowym.

§ 16. 1. Lekarzowi, felczerowi, pielęgniarce i położnej, zatrudnionym w zespole wyjazdowym pogotowia ratunkowego (pomocy doraźnej), przysługuje dodatek w wysokości 30% stawki godzinowej uposażenia zasadniczego za każdą godzinę pracy.

2. Pracownikom wymienionym w ust. 1 i lekarzom denty stom, zatrudnionym w pogotowiu ratunkowym (pomocy doraźnej) poza zespołem wyjazdowym, oraz sanitariuszom (noszowym), zatrudnionym w zespole wyjazdowym, przysługuje dodatek w wysokości 20% stawki godzinowej uposażenia zasadniczego za każdą godzinę pracy.

3. Pracownikom działalności podstawowej innym niż wymienieni w ust. 1 i 2, zatrudnionym w pogotowiu ratunkowym (pomocy doraźnej), przysługuje dodatek w wysokości 10% stawki godzinowej uposażenia zasadniczego za każdą godzinę pracy.

4. Za pracę w niedzielę lub święto ustawowo wolne od pracy oraz w dodatkowy dzień wolny od pracy przysługuje, zamiast dodatku o którym mowa w ust. 1—3, dodatek w wysokości 100% stawki godzinowej uposażenia zasadniczego za każdą godzinę pracy.

§ 17. 1. Czas pracy i zasady wynagradzania za pracę w godzinach nadliczbowych pracowników zatrudnionych przy pilnowaniu regulują odrębne przepisy.

2. Za każdą godzinę przepracowaną nieprzerwanie (na dobę) ponad 8 godzin do 12 godzin, przy zachowaniu miesięcznej normy czasu pracy wynikającej z pomnożenia 8 godzin przez liczbę roboczych dni kalendarzowych, pracownikom, o których mowa w ust. 1, przysługuje dodatek w wysokości 10% godzinowej stawki uposażenia zasadniczego.

§ 18. 1. Za długoletnią pracę pracownikom przysługują nagrody jubileuszowe w wysokości:

- 1) 100% miesięcznego wynagrodzenia — po 25 latach pracy,
- 2) 150% miesięcznego wynagrodzenia — po 30 latach pracy,

3) 200% miesięcznego wynagrodzenia — po 35 latach pracy,

4) 300% miesięcznego wynagrodzenia — po 40 latach pracy.

2. Ustalanie okresów pracy i innych okresów uprawniających do nagrody jubileuszowej oraz zasady jej obliczania i wypłacania regulują ogólnie obowiązujące przepisy.

§ 19. 1. Pracownikowi przechodzącemu na emeryturę lub rentę inwalidzką przysługuje jednorazowa odprawa w wysokości:

- 1) jednomiesięcznego wynagrodzenia po 10 latach pracy,
- 2) dwumiesięcznego wynagrodzenia po 15 latach pracy,
- 3) trzymiesięcznego wynagrodzenia po 20 latach pracy.

2. Okres pracy uprawniający do odprawy ustala się według zasad obowiązujących przy ustalaniu dodatku za wysługę lat.

3. Odprawę oblicza się według zasad obowiązujących przy ustalaniu ekwiwalentu pieniężnego za urlop wypoczynkowy.

§ 20. W zakładach służby zdrowia wyznaczonych do stosowania eksperymentalnych zasad funkcjonowania mogą być stosowane zasady wynagradzania odbiegające od ustalonych w rozporządzeniu.

§ 21. Pracownicy medyczni, zatrudnieni w jednostkach przemysłowej służby zdrowia i w żłobkach przy zakładach pracy w dniu wejścia w życie rozporządzenia, uprawnieni do korzystania z branżowych przywilejów, zachowują te uprawnienia w dotychczas otrzymywanej wysokości kwotowej.

§ 22. Pracownicy zatrudnieni w dniu wejścia w życie rozporządzenia, korzystający z ulg przy przejazdach państwowymi środkami komunikacji, zachowują nadal to uprawnienie.

§ 23. Zgodnie z art. 80 ustawy z dnia 30 maja 1989 r. o zmianie uprawnień do wydawania aktów wykonawczych (Dz. U. Nr 35, poz. 192) traci moc rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 24 marca 1986 r. w sprawie uposażenia pracowników zakładów społecznych służby zdrowia, zakładów pomocy społecznej i zakładów rehabilitacji zawodowej inwalidów (Dz. U. Nr 15, poz. 84, z 1987 r. Nr 10, poz. 61, z 1988 r. Nr 2, poz. 4 i Nr 32, poz. 235 oraz z 1989 r. Nr 8, poz. 49).

§ 24. Rozporządzenie wchodzi w życie z dniem ogłoszenia z mocą od dnia 1 lipca 1989 r.

Minister Zdrowia i Opieki Społecznej: w z. S. Gura

Załączniki do rozporządzenia Ministra Zdrowia i Opieki Społecznej z dnia 22 września 1989 r. (poz. 346)

Załącznik nr 1

TABELA STAWEK UPOSAŻENIA ZASADNICZEGO I STAWEK DODATKU FUNKCYJNEGO

Kategoria zaszeregowania	Miesięczna kwota w zł	Stawka dodatku funkcyjnego	Procent najniższego wynagrodzenia* (kwotę dodatku funkcyjnego zaokrągla się do 100 zł w górę)
I	37.600— 45.000	1	15— 20
II	45.000— 50.000	2	20— 30
III	50.000— 55.000	3	25— 40
IV	55.000— 60.000	4	30— 55
V	60.000— 65.000	5	35— 70
VI	65.000— 70.000	6	45— 90
VII	70.000— 75.000	7	55—115
VIII	75.000— 81.000	8	65—140
IX	81.000— 87.000	9	75—170
X	87.000— 93.000	10	85—220
XI	93.000— 99.000		
XII	99.000—105.000		
XIII	105.000—111.000		
XIV	111.000—117.000		
XV	117.000—123.000		
XVI	123.000—129.000		
XVII	129.000—135.000		
XVIII	135.000—141.000		
XIX	141.000—147.000		
XX	147.000—153.000		
XXI	153.000—161.000		
XXII	161.000—174.000		

*) Przez najniższe wynagrodzenie rozumie się wynagrodzenie określone przez Ministra Pracy i Polityki Socjalnej na podstawie Kodeksu pracy.

Załącznik nr 2

TABELA ZASZEREGOWANIA STANOWISK PRACY

Lp.	Stanowisko	Kategoria zaszeregowania
1	2	3
1	I. Pracownicy działalności podstawowej — Dyrektor zakładu powyżej 800 pracowników, — dyrektor Głównego Inspektoratu Sanitarnego, — dyrektor Centrum Organizacji i Ekonomiki Ochrony Zdrowia, — państwowy wojewódzki inspektor sanitarny, — ordynator oddziału: kardiologii, neurochirurgii, przeznaczonego dla chorych na AIDS i nosiciele wirusa HIV	XXI—XXII
2	— Dyrektor zakładu do 800 pracowników, — lekarz naczelny szpitala, — zastępca dyrektora Głównego Inspektoratu Sanitarnego, — zastępca dyrektora Centrum Organizacji i Ekonomiki Ochrony Zdrowia, — zastępca dyrektora zakładu powyżej 800 pracowników, — ordynator: pozostałych oddziałów zabiegowych, oddziałów anestezjologii i intensywnej terapii, oddziałów psychiatrycznych i odwykowych, — zastępca ordynatora oddziału: kardiologii, neurochirurgii	XX—XXI

1	2	3
3	<ul style="list-style-type: none"> — Państwowy terenowy (portowy) inspektor sanitarny, — wojewódzki inspektor do spraw orzecznictwa lekarskiego, — zastępca dyrektora do spraw opieki zdrowotnej zakładu do 800 pracowników, — zastępca państwowego wojewódzkiego inspektora sanitarnego, — ordynator nie wymieniony pod lp. 1 i 2, — kierownik: wojewódzkiej przychodni specjalistycznej, przychodni rejonowej, przemysłowej i akademickiej, ośrodka zdrowia gminnego, wiejskiego i przyzakładowego na wsi, przychodni (poradni, działu) rehabilitacji, psychiatrii, odwykowej, diagnostyki, poradni (ośrodka, punktu konsultacyjnego) dla chorych na AIDS i nosicieli wirusa HIV, zakładu patomorfologii lub pracowni histopatologicznej, — kierownik działu w inspekcji sanitarnej, — kierownik apteki zakładowej produkującej płyny infuzyjne, — zastępca ordynatora: pozostałych oddziałów zabiegowych, oddziału anestezjologii i intensywnej terapii, oddziału dla chorych na AIDS i nosicieli wirusa HIV, oddziału psychiatrycznego i odwykowego, — starszy lekarz poradni w przychodni rejonowej, — kierownik obwodowej poradni stomatologicznej, — starszy asystent: w oddziale kardiochirurgii, neurochirurgii; w podstawowej opiece zdrowotnej w przychodni rejonowej, przemysłowej i akademickiej; w ośrodku zdrowia gminnym, wiejskim i przyzakładowym na wsi, w pogotowiu ratunkowym, w lotnictwie sanitarnym 	XIX—XX
4	<ul style="list-style-type: none"> — Kierownik: działu nie wymienionego pod lp. 3, stacji (ośrodka) dializ, samodzielnej pracowni płynów infuzyjnych, — kierownik: przychodni specjalistycznej, pracowni stomatologicznej, — kierownik oddziału: odwykowego, rehabilitacyjnego, leczenia nerwic w lecznictwie psychiatrycznym, — zastępca ordynatora oddziału niezabiegowego, — kierownik apteki zakładowej nie wymienionej pod lp. 3, — kierownik komórki organizacyjnej: radiologii, radiodiagnostyki, diagnostyki laboratoryjnej i bakteriologicznej, krwiodawstwa, inspekcji sanitarnej, prosektorium, — zastępca kierownika apteki zakładowej produkującej płyny infuzyjne, — starszy asystent: w oddziale zabiegowym, w oddziale (komórce) anestezjologii i intensywnej terapii, w oddziale dla chorych na AIDS i nosicieli wirusa HIV, w lecznictwie psychiatrycznym i odwykowym, w radiologii, w onkologii, w diagnostyce, w stacji (oddziale, ośrodku) dializ, w krwiodawstwie, — starszy asystent patomorfolog, — starszy asystent (starszy specjalista, starszy inspektor) w inspekcji sanitarnej 	XVIII—XIX
5	<ul style="list-style-type: none"> — Zastępca dyrektora do spraw pielęgniarstwa — naczelną pielęgniarką w zakładzie powyżej 800 pracowników, — kierownik komórki organizacyjnej nie wymienionej pod lp. 3, 4, 6 i 9, — zastępca kierownika apteki zakładowej nie wymienionej pod lp. 4, — starszy asystent nie wymieniony pod lp. 3 i 4, — asystent: w podstawowej opiece zdrowotnej w przychodni rejonowej, przemysłowej i akademickiej; w ośrodku zdrowia gminnym, wiejskim i przyzakładowym na wsi; w pogotowiu ratunkowym, w lotnictwie sanitarnym, — asystent patomorfolog, — asystent (specjalista, inspektor) w inspekcji sanitarnej 	XVII—XVIII
6	<ul style="list-style-type: none"> — Zastępca dyrektora zakładu, do spraw służb społecznych — kierownik działu służb społecznych, — zastępca dyrektora do spraw pielęgniarstwa — naczelną pielęgniarką w zakładzie do 800 pracowników, — kierownik wojewódzkiego ośrodka opiekuna społecznego, — zastępca kierownika komórki organizacyjnej nie wymieniony pod lp. 3, 4 i 5, — inspektor do spraw orzecznictwa lekarskiego, — inspektor do spraw gospodarki lekami, — asystent w oddziale zabiegowym, w oddziale (komórce) anestezjologii i intensywnej terapii, dla chorych na AIDS i nosicieli wirusa HIV, w lecznictwie psychiatrycznym i odwykowym, w radiologii, w onkologii, w diagnostyce, w stacji (oddziale, ośrodku) dializ, w krwiodawstwie, — młodszy asystent: w podstawowej opiece zdrowotnej w przychodni rejonowej, przemysłowej i akademickiej, w ośrodku zdrowia gminnym, wiejskim i przyzakładowym na wsi 	XVI—XVII
7	<ul style="list-style-type: none"> — Zastępczyni naczelną pielęgniarką, — asystent nie wymieniony pod lp. 5 i 6 — młodszy asystent w oddziale zabiegowym, w oddziale (komórce) anestezjologii i intensywnej terapii, w oddziale dla chorych na AIDS i nosicieli wirusa HIV, w lecznictwie psychiatrycznym i odwykowym, w radiologii, w onkologii, w diagnostyce, w stacji (oddziale, ośrodku) dializ, w pogotowiu ratunkowym, w lotnictwie sanitarnym, w patomorfologii, w krwiodawstwie, w inspekcji sanitarnej, — instruktorka przychodni wojewódzkiej do spraw pielęgniarstwa, — przełożona pielęgniarek w szpitalu, — kierownik: sekcji szkolenia średniego personelu medycznego w wojewódzkim ośrodku doskonalenia kadr medycznych, techniczny pracowni stomatologicznej 	XV—XVI

1	2	3
8.	<ul style="list-style-type: none"> — Młodszy asystent nie wymieniony pod lp. 6 i 7, — starszy felczer w podstawowej opiece zdrowotnej w mieście i na wsi 	XIV—XV
9	<ul style="list-style-type: none"> — Kierownik: ośrodka opiekuna społecznego, dziennego ośrodka adaptacyjnego, — starszy felczer nie wymieniony pod lp. 8, felczer, — uprawniony technik dentystyczny 	XIII—XIV
10	<ul style="list-style-type: none"> — Stażysta: lekarz, lekarz dentysta, z innym wyższym wykształceniem 	XII—XIII
11	<ul style="list-style-type: none"> — Przełożona pielęgniarek nie wymieniona pod lp. 7, — zastępczyni przełożonej pielęgniarek w szpitalu, — pielęgniarka (położna) oddziałowa, — kierownik: domu małych dzieci, żłobka, izby porodowej, prewentorium, zespołu techników analityki medycznej, — specjalistka pielęgniarka (położna) 	XIV—XV
12	<ul style="list-style-type: none"> — Kierownik: sekcji statystyki medycznej i dokumentacji chorych, sekcji świadczeń pomocy społecznej, sekcji opiekuńczo-wychowawczej, sekcji rehabilitacji zawodowej, zespołu techników medycznych nie wymienionych pod lp. 11, transportu wewnętrznego, centralnej sterylizacji, — zastępczyni przełożonej pielęgniarek nie wymieniona pod lp. 11, — starsza pielęgniarka (starsza położna) w podstawowej opiece zdrowotnej koordynująca i nadzorująca pracę innych pielęgniarek (położnych), — starsza pielęgniarka (starsza położna): w stacji (oddziale) dializ, w oddziałach (działach, komórkach): anesteziologii, intensywnej terapii i reanimacji, ostrych zatruc, oparzeń, dla chorych na AIDS i nosicieli wirusa HIV, psychiatrycznych, neurologicznych, neurochirurgicznych, rehabilitacji, pediatrycznych, noworodków i wcześniaków, hematologiczno-onkologicznych, onkologicznych, w bloku operacyjnym, w centralnej sterylizacji, w gabinecie radiologii zabiegowej, w bloku porodowym i izbie porodowej, w izbie przyjęć, w wyjazdowym zespole kardiologiczno-reanimacyjnym, w wyjazdowym zespole ginekologiczno-położniczym, w domach pomocy społecznej dla nerwowo i psychicznie chorych, umysłowo upośledzonych, uzależnionych od alkoholu, przewlekle chorych, w dziale organizacji i nadzoru, — starsza pielęgniarka (starsza położna) środowiskowa, — starszy pracownik socjalny, — starszy opiekun w domu pomocy społecznej, instruktor terapii odwykowej, technik fizjoterapii w lecznictwie psychiatrycznym, technik (laborant) analityki medycznej, technik w ambulansie rtg, — starszy instruktor terapii zajęciowej w lecznictwie psychiatrycznym i odwykowym 	XIII—XIV
13	<ul style="list-style-type: none"> — Kierownik dziennego domu pomocy społecznej, — starsza pielęgniarka (starsza położna) w: oddziale szpitalnym, domu rencistów, stacji sanitarno-epidemiologicznej, sanatorium, — starsza higienistka szkolna, — pielęgniarka (położna) w stacji (oddziale, ośrodku) dializ, w oddziałach (działach, komórkach): anesteziologii, intensywnej terapii i reanimacji, ostrych zatruc, oparzeń, dla chorych na AIDS i nosicieli wirusa HIV, psychiatrycznych, neurologicznych i neurochirurgicznych, rehabilitacji, pediatrycznych, noworodków i wcześniaków, hematologiczno-onkologicznych, onkologicznych, w bloku operacyjnym, w izbie przyjęć, w centralnej sterylizacji, w gabinecie radiologii zabiegowej, w bloku porodowym, w izbie porodowej, w wyjazdowym zespole kardiologiczno-reanimacyjnym, w wyjazdowym zespole ginekologiczno-położniczym, w domach pomocy społecznej dla nerwowo i psychicznie chorych, umysłowo upośledzonych, uzależnionych od alkoholu, przewlekle chorych, w dziale organizacji i nadzoru, — starszy inspektor bhp (inspektor bhp) w stacji sanitarno-epidemiologicznej, — starszy technik (laborant) medyczny (dentystyczny, farmaceutyczny, apteczny, ortopedyczny itp.), — starszy instruktor: higieny, oświaty zdrowotnej, do spraw kulturalno-rekreacyjnych, terapii zajęciowej, do spraw służb społecznych, do spraw rehabilitacji zawodowej inwalidów, — starszy masażysta, — starszy ortoptysta, — starszy dyspozytor w pogotowiu ratunkowym, w lotnictwie sanitarnym, — pracownik socjalny, — opiekun w domu pomocy społecznej, — instruktor terapii odwykowej i zajęciowej w lecznictwie psychiatrycznym, — technik fizjoterapii w lecznictwie psychiatrycznym, — technik (laborant) analityki medycznej, technik w ambulansie rtg 	XII—XIII

1	2	3
14	<ul style="list-style-type: none"> — Starsza pielęgniarka (starsza położna) nie wymieniona pod lp. 12 i 13, — starsza dietetyczka, — starsza opiekunka dziecięca, — pielęgniarka (położna) w: oddziale szpitalnym, domu rencistów, stacji sanitarno-epidemiologicznej, — pielęgniarka (położna) środowiskowa, — technik (laborant) medyczny (dentystyczny, farmaceutyczny, apteczny, ortopedyczny itp.), — higienistka szkolna, — instruktor: higieny, oświaty zdrowotnej, do spraw kulturalno-rekreacyjnych, terapii zajęciowej, do spraw służb społecznych, do spraw rehabilitacji zawodowej inwalidów, — ortoptysta, — dyspozytor w pogotowiu ratunkowym, w lotnictwie sanitarnym 	XI—XII
15	<ul style="list-style-type: none"> — Starszy statystyk medyczny, — starsza higienistka stomatologiczna, — pielęgniarka (położna) nie wymieniona pod lp. 13 i 14, — asystentka pielęgniarska, — higienistka szpitalna, — masażysta, — opiekunka dziecięca, — dietetyczka, — kontroler sanitarny, — preparator 	X—XI
16	<ul style="list-style-type: none"> — Starsza sekretarka medyczna, — statystyk medyczny, — higienistka stomatologiczna, — dezynfektor, — sanitariusz szpitalny w oddziale psychiatrycznym, w pogotowiu ratunkowym, — starsza pomoc laboratoryjna 	IX—X
17	<ul style="list-style-type: none"> — Starsza rejestratorka medyczna, — wykwalifikowana pomoc dentystyczna, — młodsza pielęgniarka, — sekretarka medyczna, — sanitariusz szpitalny, — starsza salowa w oddziale psychiatrycznym, — pomoc laboratoryjna 	VIII—IX
18	<ul style="list-style-type: none"> — Rejestratorka medyczna, — pomoc dentystyczna, — przyuczeni: pielęgniarka, dietetyczka, masażysta, laborant, kontroler sanitarny, dezynfektor i inni nie wymienieni pod lp. 19, — sanitariusz (noszowy), — gipsiarz, — starsza salowa, — salowa w oddziale psychiatrycznym, — zabiegowy balneologiczny, — fasowaczka w aptecze, — sterylizator 	VII—VIII
19	<ul style="list-style-type: none"> — Przyuczona rejestratorka medyczna, — salowa, — kąpielowa, — łazienkowa 	VI—VII
20	— Stażysta ze średnim wykształceniem medycznym	VIII—IX
II. Pracownicy techniczni, ekonomiczni i administracyjni		
1	<ul style="list-style-type: none"> — Dyrektor domu pomocy społecznej powyżej 500 miejsc — zastępca dyrektora zakładu powyżej 800 pracowników 	XVIII—XIX
2	<ul style="list-style-type: none"> — Dyrektor domu pomocy społecznej powyżej 120 do 500 miejsc, — zastępca dyrektora zakładu do 800 pracowników, — główny księgowy w zakładzie powyżej 800 pracowników 	XVII—XVIII
3	— Główny księgowy w zakładzie do 800 pracowników	XVI—XVII

1	2	3
4	— Zastępca głównego księgowego w zakładzie powyżej 800 pracowników, — dyrektor domu pomocy społecznej do 120 miejsc, — radca prawny, — główny specjalista	XV—XVI
5	— Dyrektor (kierownik) profilaktycznego domu zdrowia, — zastępca dyrektora domu pomocy społecznej, — główny księgowy domu pomocy społecznej do 120 miejsc, — zastępca głównego księgowego zakładu do 800 pracowników, — kierownik zakładu sanitarnego, — kierownik gospodarstwa pomocniczego powyżej 40 pracowników, — kierownik działu	XIV—XV
6	— Kierownik jednostki organizacyjnej nie wymienionej pod lp. 5, — zastępca dyrektora (kierownika) profilaktycznego domu zdrowia, — kierownik samodzielnej sekcji, — kierownik zespołu warsztatów technicznych, — starszy specjalista	XIII—XIV
7	— Główny księgowy nie wymieniony pod lp. 2, 3 i 5, — kierownik zespołu magazynów, — specjalista, — kapelan szpitalny, — kierownik sekcji, — starszy: rewident zakładowy, mistrz, — zakładowy inspektor bhp	XII—XIII
8	— Zastępca głównego księgowego nie wymieniony pod lp. 4 i 5, — kierownik: warsztatu, magazynu, stolówki, pralni, składnicy zaopatrzenia, kuchni, szwalni, — mistrz	XI—XII
9	— Rewident zakładowy, — starszy: inspektor, księgowy, kasjer, magazynier	X—XI
10	— Magazynier, kasjer, księgowy, inspektor, — instruktor terapii pracą	IX—X
11	— Kierownik: kancelarii, świetlicy, — starszy: referent, bibliotekarz	VIII—IX
12	— Referent, — bibliotekarz, — archiwista, — sekretarka	VII—VIII
13	— Telefonistka	VI—VII
14	— Starsza maszynistka	VIII—IX
	— maszynistka	VII—VIII
15	— z wyższym wykształceniem	VIII—IX
	— ze średnim wykształceniem	V—VI
	III. Pracownicy gospodarczy i obsługi	
1	Inżynier — konserwator urządzeń: elektronicznych, teleelektrycznych, chłodniczych, automatyki, aparatury medycznej, instalacji gazów medycznych	XIV—XV
2	— Konserwator: urządzeń elektrycznych, teleelektrycznych, chłodniczych, automatyki, aparatury medycznej, instalacji gazów medycznych, — mistrz brygady palaczy i pomocników i innych, — mistrz	XI—XII
3	— Konserwator urządzeń nie wymienionych pod lp. 2, — hydraulik, ślusarz, tokarz, frezer, spawacz elektryczno-gazowy, elektromechanik, murarz, malarz, stolarz, szklarz, blacharz, tleniarz, ślusarz, dekarz, krawiec itp., — palacz, — szef kuchni, — pomocnik palacza kotłów parowych, — rolnik hodowca zwierząt, — ogrodnik	IX—X

1	2	3
4	— Kucharz, pracznka, konwojent	VII—VIII
5	— Pomocnik palacza, — robotnik nawęglania i odżuzłania, — szwaczka, prasowaczka	VI—VII
6	— Kierowca wózka akumulatorowego, — pracownik produkcji roślinnej i zwierzęcej, — pomoc kuchenna	V—VI
7	— Robotnik gospodarczy	IV—V
8	— Starszy: dozorca, strażnik, portier	IV—V
9	— Dozorca, strażnik, portier, woźny, dźwigowy, szatniarz, powielaczowy, goniec, zmywaczka szkła laboratoryjnego, sprzątacznka	III—IV
10	— Pracownik w okresie nauki zawodu lub przyuczenia do zawodu	I—III

Załącznik nr 3

WYKAZ STANOWISK KIEROWNICZYCH I STAWEK DODATKU FUNKCYJNEGO

Lp.	Stanowisko	Stawka dodatku funkcyjnego
I. Pracownicy działalności podstawowej		
1	— Dyrektor zakładu	5—10
2	— Zastępca dyrektora zakładu, — naczelny lekarz szpitala, — zastępca dyrektora do spraw pielęgniarstwa — naczelna pielęgniarka	4—9
3	— Ordynator, — kierownik: wojewódzkiej przychodni specjalistycznej, działu, oddziału, zakładu, — kierownik apteki produkującej płyny infuzyjne	3—8
4	— Zastępca ordynatora, — zastępczyni naczelnej pielęgniarki, — kierownik przychodni nie wymienionej pod lp. 3, — kierownik apteki nie wymienionej pod lp. 3, — przełożona pielęgniarek, — zastępca kierownika: wojewódzkiej przychodni specjalistycznej, działu, oddziału, zakładu, apteki produkującej płyny infuzyjne	2—7
5	— Kierownik ośrodka zdrowia gminnego, wiejskiego i przyzakładowego na wsi	2—6
6	— Kierownik pozostałych komórek organizacyjnych, — wojewódzki inspektor orzecznictwa lekarskiego, — zastępca kierownika nie wymieniony pod lp. 4, — starszy lekarz poradni w przychodni rejonowej, — zastępczyni przełożonej pielęgniarek, — pielęgniarka (położna) oddziałowa	1—5
7	— Zastępca kierownika komórki organizacyjnej wymienionej pod lp. 6, — kierownik zespołu techników medycznych, kierownik techniczny pracowni stomatologicznej, — starsza pielęgniarka, starsza położna, starszy felczer w podstawowej opiece zdrowotnej koordynujący i nadzorujący pracę innych pielęgniarek, położnych, felczerów	1—4
II. Pracownicy techniczni, ekonomiczni i administracyjni		
1	— Zastępca dyrektora zakładu, — główny księgowy w zakładzie	4—9
2	— Dyrektor domu pomocy społecznej	3—8

1	2	3
3	— Dyrektor (kierownik) profilaktycznego domu zdrowia, — kierownik zakładu sanitarnego, — zastępca dyrektora domu pomocy społecznej, — główny księgowy domu pomocy społecznej, — zastępca głównego księgowego wymienionego pod lp. 1	2—7
4	— Kierownik międzywojewódzkiej lub wojewódzkiej jednostki socjalnej, — kierownik gospodarstwa pomocniczego powyżej 40 pracowników, — zastępca dyrektora (kierownika) profilaktycznego domu zdrowia	2—6
5	— Kierownik: domu małych dzieci, domu pielęgniarek, żłobka, samodzielnej jednostki socjalnej, gospodarstwa pomocniczego, — kierownik działu	1—5
6	— Główny księgowy w jednostkach wymienionych pod lp. 4 i 5, — zastępca głównego księgowego domu pomocy społecznej, — kierownik komórki organizacyjnej nie wymienionej pod lp. 5	1—4

Załącznik nr 4

WYSOKOŚĆ I ZASADY PRYZNAWANIA DODATKU ZA PRACĘ W SPECJALNOŚCIACH, ZAKŁADACH, DZIAŁACH LUB KOMÓRKACH, W KTÓRYCH WYSTĘPUJE SZCZEGÓLNY NIEDOBÓR KADR MEDYCZNYCH

1. Za pracę w specjalnościach, zakładach, działach lub komórkach, w których występuje szczególny niedobór kadr medycznych, przysługuje dodatek w wysokości:

1) do 30% uposażenia zasadniczego — lekarzom mającym I lub II stopień specjalizacji, zatrudnionym zgodnie z posiadanymi kwalifikacjami w następujących dziedzinach medycyny:

- mikrobiologii, diagnostyki laboratoryjnej (analityki klinicznej),
- patomorfologii, medycyny sądowej,
- psychiatrii,
- radiodiagnostyki (radiologii), medycyny nuklearnej,

a) ponadto w wybranych przez dyrektora zakładu nie więcej niż czterech innych dziedzinach medycyny,

2) do 30% uposażenia zasadniczego:

a) lekarzowi zatrudnionemu w:

- poradni ogólnej przychodni rejonowej, obejmującej faktyczną opieką więcej niż 3000 osób powyżej 15 lat,
- poradni dla dzieci przychodni rejonowej, obejmującej faktyczną opieką więcej niż 1500 dzieci w wieku do 15 lat,
- ośrodka zdrowia na wsi, obejmującej faktyczną opieką więcej niż 3000 osób w wieku powyżej 15 lat lub 2500 osób łącznie z dziećmi albo 1500 dzieci w wieku do 15 lat,
- poradni rejonowej przemysłowej, obejmującej opieką więcej niż 1200 pracowników, a w górnictwie, hutnictwie i zakładach chemicznych — więcej niż 1000 pracowników,

b) lekarzowi dentyście zatrudnionemu w:

- poradni stomatologicznej przychodni rejonowej, obejmującej faktyczną opieką więcej niż 3000 osób,
- ośrodka zdrowia na wsi, obejmującej faktyczną opieką więcej niż 3000 osób,
- poradni stomatologicznej szkolnej, międzyszkolnej i przedszkolnej, obejmującej opieką więcej niż 800 dzieci,

3) do 30% uposażenia zasadniczego — pielęgniarce (młodszym pielęgniarkom, pielęgniarkom przyuczonej, asystentkom pielęgniarskim), położnym i felczerni zatrudnionym w oddziałach łóżkowych (pododdziałach) szpitalnych oraz do 20% — pozostałym pracownikom medycznym zatrudnionym w oddziałach łóżkowych, pracownikom medycznym w innych oddziałach, działach, komórkach organizacyjnych i w domach pomocy społecznej: dla przewlekle chorych ze schorzeniami układu nerwowego, umysłowo upośledzonych oraz dzieci niedorozwiniętych umysłowo; oddziały łóżkowe, inne oddziały, działy i komórki organizacyjne, w których przysługuje dodatek z tytułu niedoboru kadr, określa dyrektor zakładu, biorąc pod uwagę stopień obciążenia pracą lub warunki pracy,

4) do 30% uposażenia zasadniczego — lekarzom specjalistom w specjalnościach, w których występuje niedobór kadr, za pracę dodatkową w innym zakładzie położonym w innej miejscowości,

5) do 15% uposażenia zasadniczego — lekarzom zatrudnionym w zakładach przy wykonywaniu zadań odpowiedzialnych dziedzinom medycyny określonym w

pkt 1 i wybranym przez dyrektora zakładu pracy zgodnie z pkt 1, specjalizującym się w tych dziedzinach medycyny; dodatek może być przyznany na czas trwania stażu specjalizacyjnego, ustalonego na podstawie przepisów w sprawie specjalizacji lekarzy.

2. Dodatek określony w ust. 1 pkt 2 nie przysługuje

lekarzom pracującym według zasady wolnego wyboru lekarza.

3. W razie zbiegu uprawnień do dwóch lub więcej dodatków na podstawie niniejszego załącznika, pracownikowi może być przyznany jeden dodatek, wybrany przez pracownika.

Załącznik nr 5

RODZAJE SZCZEGÓLNYCH ZADAŃ, ZA KTÓRYCH WYKONYWANIE PRZYSŁUGUJE ODREBNE WYNAGRODZENIE, ORAZ ZASADY JEGO PRYZNAWANIA

Część I

Lp.	Zadania	Wynagrodzenie (procent najniższego wynagrodzenia — kwotę zaokrągloną do 10 zł w górę*)
1	2	3
1	1) Wykonanie sekcji zwłok łącznie ze sporządzeniem protokołu: a) lekarz spoza zakładu pracy: — specjalista II stopnia w zakresie patomorfologii 17—28 — specjalista I stopnia w zakresie patomorfologii 14—24 — odbywający specjalizację I stopnia w zakresie patomorfologii 11—21 b) lekarz zatrudniony w zakładzie pracy w innej komórce organizacyjnej niż pracownia anatomopatologiczna: — specjalista II stopnia w zakresie patomorfologii 11—21 — specjalista I stopnia w zakresie patomorfologii 10—19 — odbywający specjalizację I stopnia w zakresie patomorfologii 9—17 2) pobranie wycinków przy sekcji zwłok do badań histopatologicznych 1,7—4 3) prace pomocnicze przy sekcji zwłok 3,4—6,8	
2	Udział w naradzie (konsylium) lekarskiej i konsultacje w zakresie orzecznictwa: 1) narada (konsylium) lekarska poza miejscem podstawowego lub dodatkowego zatrudnienia: a) lekarz posiadający stopień naukowy doktora habilitowanego, tytuł naukowy albo zajmujący stanowisko profesora zwyczajnego, nadzwyczajnego lub docenta 2,5—5 b) lekarz specjalista II stopnia 2,2—4,2 c) lekarz specjalista I stopnia 1,7—2,5 Za naradę (konsylium) lekarską w godzinach między 22,00 a 6,00 albo w niedzielę lub święto przysługuje podwójna stawka wynagrodzenia. 2) wydawanie opinii konsultacyjnej przewidzianej w przepisach w sprawie orzekania o czasowej niezdolności do pracy 2,5—4,2	
3	Opieka nad przewlekle chorymi psychicznie i umysłowo upośledzonymi, przebywającymi w oddziale opieki domowej (miesięcznie): 1) lekarz psychiatra opiekujący się: a) 10—25 chorymi 25—51 b) powyżej 25 chorymi 38—76 2) pielęgniarka opiekująca się: a) 10—15 chorymi 15—29 b) powyżej 15 chorymi 23—42 3) pracownik socjalny sprawujący opiekę nad: a) 10—40 chorymi 13—25 b) powyżej 40 chorymi 19—34	
4	Odczytanie i opis: a) zdjęcia małoobrazkowego 0,15 b) elektrokardiogramu 0,60 c) elektroencefalogramu 1,40 d) elektromiogramu 3,40	

1	2	3
5	Badanie przeprowadzone przez lekarza sądowego: a) w miejscu przyjęć lekarza b) w domu chorego Za badanie przeprowadzone w niedzielę lub święto przysługuje podwójna stawka wynagrodzenia.	2,2—3,4 2,5—5
6	Udział lekarza w akcji ratowniczej na morzu	45—56
7	Dyżur lekarski przy telefonie oraz gotowość do pracy na wezwanie (za godzinę): 1) dyżur przy telefonie na rzecz służby ratownictwa morskiego „Radiomedical”: a) starszy asystent b) asystent c) młodszy asystent 2) gotowość do pracy na wezwanie do kopalni węgla: a) starszy asystent b) asystent c) młodszy asystent 3) gotowość do pracy na wezwanie do odprawy sanitarnej statku na redzie	0,45—0,85 0,35—0,70 0,30—0,60 0,35—0,50 0,30—0,40 0,20—0,35 0,30—0,40
8	Opieka lekarska nad pracownikami zakładów przemysłowych, zatrudnionymi w warunkach szczególnego narażenia zdrowia, za 12 godzin, poza godzinami funkcjonowania przychodni: 1) w górnictwie i hutnictwie: a) starszy asystent b) asystent c) młodszy asystent 2) w innych przemysłach: a) starszy asystent b) asystent c) młodszy asystent	15—22 12—19 11—16 11—16 10—14 9—12
9	Opieka lekarska nad pensjonariuszami (miesięcznie): 1) w domu pomocy społecznej 2) w profilaktycznym domu zdrowia	38—93 25—67
10	Wykonywanie zadań inspektora lecznictwa uzdrowiskowego (miesięcznie)	51—84
11	Prace techniczne wykonywane ponad 170 jednostek obliczeniowych w pracowniach stomatologicznych (za jednostkę obliczeniową)	1,7
12	Wykonywanie zadań po godzinach normalnego zatrudnienia na obozie rehabilitacyjnym dla osób z zaburzeniami psychicznymi (za 2-tygodniowy turnus): 1) kierownik turnusu (lekarz lub inny pracownik medyczny z wyższym wykształceniem) 2) pracownicy medyczni z wyższym wykształceniem 3) pozostali pracownicy medyczni	51—84 25—59 17—29
13	Przygotowanie zwłok do pogrzebu w domu pomocy społecznej	17
14	Opieka lekarska, lekarsko-dentystyczna w placówkach oświatowo-wychowawczych (miesięcznie)	28—51
15	Opieka medyczna (w tym przeprowadzanie badań wstępnych i okresowych) nad pracownikami zakładów pracy i uczniami szkół położonych w rejonie działania gminnego lub wiejskiego ośrodka zdrowia (miesięcznie): 1) lekarz obejmujący opieką: a) do 300 pracowników i uczniów b) powyżej 300 pracowników i uczniów 2) lekarz dentysta obejmujący opieką: a) do 150 uczniów b) powyżej 150 uczniów	45—59 51—67 45—59 51—67
16	Prowadzenie praktycznej nauki zawodu uczniów szkół medycznych (miesięcznie)	17—29
17	Wykonywanie zadań inspektora do spraw pediatrii (miesięcznie)	56—107
18	Udział w komisyjnym badaniu i stwierdzeniu śmierci osobniczej: 1) lekarz neurolog lub lekarz neurochirurg 2) lekarz anestezjolog 3) lekarz specjalista w dziedzinie patomorfologii lub lekarz wyznaczony przez właściwy terenowo zakład medycyny sądowej akademii medycznej	25 25 25
19	Wykonanie zadań związanych z przeszczepieniem jednej nerki (w ośrodku wykonującym ponad 15 przeszczepień rocznie)	1067

1	2	3
20	Wykonanie zadań związanych z przeszczepieniem serca	1404
21	Wykonanie zadań związanych z przeszczepieniem serca i płuc	1404
22	Wykonanie operacji serca w krążeniu pozaustrojowym (w ośrodku wykonującym powyżej 200 operacji rocznie)	421
23	Wykonanie zadań związanych z przeszczepieniem trzustki	1404
24	Wykonanie zadań związanych z pobraniem gałki ocznej do przeszczepu jej tkanek i przeszczep rogówki	365
25	Wykonanie zadań związanych z transplantacją szpiku	936
26	Wykonanie zadań związanych z pobraniem i przygotowaniem allogenicznych przeszczepów biostatycznych:	
	1) pobranie zastawek serca:	
	a) lekarz	45
	b) pracownik medyczny z innym niż medyczne wyższym wykształceniem	34
	c) technik medyczny (laborant medyczny)	22
	2) pobranie tkanek innych niż wymienione w pkt 1:	
	a) lekarz lub pracownik medyczny z innym niż medyczne wyższym wykształceniem za pobranie:	
	— opony twardej	9
	— kości długich (4 sztuki)	17
	— talerza biodrowego (jednego)	4,2
	— mostka	4,2
	— żebra	1,7
	— skóry (o powierzchni 100 cm ²)	3,4
	— nerwów i naczyń krwionośnych	9
	— kostek słuchowych — jednostronnie	11
	b) technik medyczny (laborant medyczny) za pobranie:	
	— opony twardej	4,2
	— kości długich (4 sztuki)	9
	— talerza biodrowego (jednego)	2,2
	— mostka	2,2
	— żebra	0,9
	— skóry (o powierzchni 100 cm ²)	2,5
	— nerwów i naczyń krwionośnych	4,2
	— kostek słuchowych — jednostronnie	4,2
	3) protezowanie zwłok	13
	4) przygotowanie zastawki sercowej do przeszczepienia:	
	a) lekarz lub pracownik medyczny z innym niż medyczne wyższym wykształceniem	62
	b) technik medyczny (laborant medyczny)	21
	5) przygotowanie kostek słuchowych do przeszczepienia:	
	a) lekarz	34
	b) technik medyczny (laborant medyczny)	17
	6) przygotowanie tkanek innych niż wymienione w pkt 4 i 5 do przeszczepienia (do jednego przeszczepu):	
	a) lekarz	1,7
	b) technik medyczny (laborant medyczny)	0,9
	c) pracownik niższego personelu działalności podstawowej	0,6
	7) wykonanie oceny bakteriologicznej pobranej tkanki przed i po sterylizacji:	
	a) lekarz lub pracownik medyczny z innym niż medyczne wyższym wykształceniem	1,7
	b) technik medyczny (laborant medyczny)	0,9
	8) wykonanie kwalifikacji sekcji i konsultacja przy pobieraniu tkanek ze zwłok ludzkich — lekarz patomorfolog lub lekarz specjalista z zakresu medycyny sądowej	17
	9) konsultacja i pobranie tkanek zwierzęcych — lekarz	9
27	Wykonanie badania wirusologicznego u dawcy narządów lub tkanek:	
	1) lekarz lub pracownik medyczny z innym niż medyczne wyższym wykształceniem	17
	2) technik medyczny (laborant medyczny)	9
28	Wykonanie oceny bakteriologicznej pobranego narządu lub tkanek:	
	1) lekarz lub pracownik medyczny z innym niż medyczne wyższym wykształceniem	3,4
	2) technik medyczny (laborant medyczny)	1,7
29	Wykonanie operacji rewaskularyzacyjnych tętnic w ośrodku wykonującym powyżej 200 operacji rocznie	281
30	Wykonanie zadań związanych z endoplastyką stawów biodrowych albo kolanowych	326
31	Wykonanie zadań związanych z operacją wydłużenia kończyny	371
32	Wykonywanie zadań lekarza kierującego pracą punktu krwiodawstwa (miesięcznie):	
	1) pobierającego do 500 litrów krwi rocznie	84
	2) pobierającego powyżej 500 litrów krwi rocznie	112

1	2	3
33	Pracownikowi działalności podstawowej zatrudnionemu w zakładzie (komórce), którego podstawowym zadaniem jest zapewnienie opieki zdrowotnej nad osobami zakażonymi wirusem HIV, za wykonywanie zadań związanych z tą opieką (miesięcznie)	112—842
34	Pracownikowi działalności podstawowej zatrudnionemu w zakładzie (komórce) opieki stacjonarnej innym niż określony pod lp. 33, udzielającemu sporadycznie pomocy medycznej osobom zakażonym wirusem HIV, za każdy dzień, w którym udzielana była pomoc medyczna	6—34
35	Pracownikowi medycznemu za udzielenie pomocy medycznej ambulatoryjnej (doraźnej) diagnostycznej itp. osobie zakażonej wirusem HIV	6—40

*) Przez najniższe wynagrodzenie rozumie się wynagrodzenie określone przez Ministra Pracy i Polityki Socjalnej na podstawie Kodeksu pracy.

Część II

1. W razie wykonywania sekcji zwłok w miejscowości oddalonej co najmniej 25 km od miejscowości, w której lekarz jest zatrudniony, wynagrodzenie określone pod lp. 1 pkt 1 lit. a) i b) przysługuje w podwójnej wysokości.

2. Wynagrodzenie określone pod lp. 5 przysługuje za badania ustalone w rozporządzeniu Ministrów Sprawiedliwości, Obrony Narodowej oraz Zdrowia i Opieki Społecznej z dnia 29 października 1970 r. w sprawie warunków i trybu usprawiedliwiania niestawiennictwa z powodu choroby uczestników procesu w sprawach karnych (Dz. U. Nr 27, poz. 218).

3. Wynagrodzenie określone pod lp. 7 pkt 2 i 3 za każdą godzinę pracy od chwili wezwania do pracy (do kopalni węgla lub do odprawy sanitarnej statku na re-dzie) do czasu jej zakończenia przysługuje w podwójnej wysokości.

4. W razie wykonywania przez lekarza zadań określonych pod lp. 8 w wymiarze mniejszym lub większym niż 12 godzin, przyznaje się wynagrodzenie odpowiednio w mniejszej lub większej wysokości, licząc za każdą godzinę 1/12 część wynagrodzenia określonego pod lp. 8.

5. Za wykonywanie zadań określonych pod lp. 8 w niedzielę, święto lub dzień ustalony w rozkładzie czasu pracy dla danego pracownika jako dodatkowy dzień wolny od pracy przysługuje podwójne wynagrodzenie. Podwójne wynagrodzenie nie przysługuje pracownikowi, który w dodatkowym dniu wolnym od pracy wykonuje zadania na warunkach pracy dodatkowej w innym niż macierzysty zakładzie pracy.

6. Wynagrodzenie określone pod lp. 9 przysługuje lekarzowi (lekarzowi dentyście) za sprawowanie opieki lekarskiej średnio dwie godziny dziennie. Dyrektorzy (kierownicy) jednostek organizacyjnych wymienionych pod lp. 9 określają zakres obowiązków lekarza (lekarza dentyisty) i godziny przyjęć pacjentów.

7. Wynagrodzenie za wykonywanie zadań określonych pod lp. 11:

1) przysługuje technikowi dentystycznemu (uprawnionemu technikowi dentystycznemu) zatrudnionemu w pra-

cowni stomatologicznej za wykonanie każdej jednostki obliczeniowej ponad 510 jednostek kwartalnie; liczbę 510 jednostek obliczeniowych pomniejsza się w przypadku usprawiedliwionej nieobecności w pracy proporcjonalnie do czasu trwania tej nieobecności,

2) obliczane jest po upływie każdego kwartału,

3) może być wypłacone w formie zaliczki w wysokości 50% należności za wykonane jednostki obliczeniowe ponad 170 w pierwszym oraz ponad 170 w drugim miesiącu kwartału,

4) przysługuje kierownikowi technicznemu pracowni stomatologicznej w wysokości średniego wynagrodzenia za wykonanie dodatkowych zadań, przypadającego na jednego technika dentystycznego (uprawnionego technika dentystycznego), zatrudnionego w kwartale stanowiącym okres obliczeniowy,

5) przysługuje kierownikowi technicznemu za wykonane przez niego dodatkowe zadania (prace techniczne) w dziedzinie stomatologii, z tym że liczbę 510 jednostek obliczeniowych pomniejsza się temu kierownikowi proporcjonalnie do czasu pracy — przeznaczonego na wykonywanie zadań kierownika — określonego przez dyrektora zakładu pracy, a dodatkowego wynagrodzenia nie wlicza się do średniego wynagrodzenia, o którym mowa w pkt 4.

8. Przygotowanie zwłok do pogrzebu w domu pomocy społecznej, o którym mowa pod lp. 13, obejmuje przeniesienie zwłok do kostnicy, umycie zwłok, ogolenie oraz ubranie i włożenie do trumny. Wynagrodzenie przysługuje za jednorazowe wykonanie czynności przez pracownika lub zespół pracowników.

9. Rodzaj placówek oświatowo-wychowawczych, w których ma zastosowanie wynagrodzenie określone pod lp. 14, ustalony jest odrębnie.

10. Wynagrodzenie określone pod lp. 15 może być przyznane lekarzowi (lekarzowi dentyście), zatrudnionemu w pełnym wymiarze czasu pracy w wiejskim lub gminnym ośrodku zdrowia, pod warunkiem złożenia pisemnego oświadczenia o objęciu opieką medyczną (w tym przeprowadzenie badań wstępnych i okresowych) pracowników zakładów pracy i uczniów szkół w rejonie działania ośrodka.

11. Wysokość wynagrodzenia określonego pod lp. 16 ustala się w porozumieniu z dyrektorem szkoły medycznej, której uczniowie odbywają praktyczną naukę zawodu.

12. Indywidualne wynagrodzenie za wykonanie zadań określonych pod lp. 19—25 i 29—31 przyznaje kierownik zespołu operującego, w ramach stawki wynagrodzenia określonej za wykonanie zadania. Kierownikowi zespołu operującego indywidualne wynagrodzenie przyznaje ordynator. Jeżeli kierownikiem zespołu operującego jest ordynator, jego wynagrodzenie powinno być ustalone wskaźnikiem procentowym w stosunku do stawki wynagrodzenia, a mianowicie za wykonanie zadania określonego: pod lp. 19 — 10%, pod lp. 20 — 15%, pod lp. 21 — 15%, pod lp. 22 — 25%, pod lp. 23 — 15%, pod lp. 24 — 20%, pod lp. 25 — 10% (lekarz koordynujący prace związane z transplantacją szpiku), pod lp. 29 — 25%, pod lp. 30 — 20% i pod lp. 31 — 20%.

13. Stawka wynagrodzenia określona pod lp. 34 ulega zwiększeniu o 100%, jeżeli pomoc medyczna polegała na dokonaniu zabiegu operacyjnego.

14. Indywidualne wynagrodzenie za wykonanie zadań określonych pod lp. 33—35 przyznaje kierownik zakładu (komórki).

15. Do pracowników zakładów społecznych służby zdrowia stosuje się odpowiednie przepisy określające wynagrodzenie nauczycieli akademickich akademii medycznych z tytułu pełnienia funkcji w nadzorze specjalistycznym.

16. Pracownikom pobierającym wynagrodzenie za wykonywanie zadań określonych pod lp. 1, 2 pkt 1, pod lp. 3, 5, 7 pkt 2 i 3, pod lp. 9, 14 i 18 przysługuje zwrot kosztów przejazdu według zasad obowiązujących przy podróżach służbowych na obszarze kraju, jeżeli właściwy zakład nie zapewni przejazdu samochodem służbowym, a pracownikom pobierającym wynagrodzenie za wykonywanie zadań określonych pod lp. 15, używającym własnego pojazdu, przysługuje zwrot kosztów według zasad określonych przepisami w sprawie używania samochodów osobowych, motocykli i motorowerów do celów służbowych.

Załącznik nr 6

WYSOKOŚĆ DODATKOWEGO WYNAGRODZENIA PRACOWNIKÓW DZIAŁALNOŚCI PODSTAWOWEJ PRACUJĄCYCH WEDŁUG ZASADY WOLNEGO WYBORU LEKARZA

1. Wysokość dodatkowego wynagrodzenia lekarza pracującego według zasady wolnego wyboru lekarza wynosi:

- 1) 0,035% miesięcznego uposażenia zasadniczego za każdego pacjenta, który dokonał wyboru lekarza w poradni ogólnej przychodni rejonowej zespołu opieki zdrowotnej dla ogółu ludności,
- 2) 0,07% miesięcznego uposażenia zasadniczego za każde dziecko, do opieki nad którym lekarz został wybrany w poradni dla dzieci przychodni rejonowej dla ogółu ludności.

2. Dodatkowe wynagrodzenie za pacjenta, który zrezygnował z opieki wybranego lekarza, nie przysługuje lekarzowi od dnia pierwszego najbliższego miesiąca kalendarzowego po dniu rezygnacji.

3. Dodatkowe wynagrodzenie oblicza się od kwoty średniego miesięcznego uposażenia zasadniczego lekarzy

pracujących według zasady wolnego wyboru lekarza w poradniach ogólnych i poradniach dla dzieci w przychodni rejonowej.

4. Wysokość dodatkowego wynagrodzenia dla średniego personelu medycznego i rejestratorek pracujących według zasady wolnego wyboru lekarza ustala kierownik przychodni rejonowej w zależności od rzeczywistego wkładu pracy pracownika. Kwota przeznaczona na dodatkowe wynagrodzenie tych pracowników nie może być większa niż 30% kwoty łącznego dodatkowego wynagrodzenia lekarzy zatrudnionych w przychodni rejonowej.

5. Dodatkowe wynagrodzenie ulega proporcjonalnemu zmniejszeniu w stosunku do liczby dni roboczych, które nie zostały faktycznie przepracowane przez lekarza.

6. Lekarz zastępujący lekarza nieobecnego w pracy otrzymuje jego część dodatkowego wynagrodzenia, które przypada za okres nieobecności.

347

ROZPORZĄDZENIE MINISTRA ZDROWIA I OPIEKI SPOŁECZNEJ

z dnia 26 października 1989 r.

w sprawie wymagań kwalifikacyjnych od pracowników na poszczególnych stanowiskach pracy.

Na podstawie art. 22 ust. 1 ustawy z dnia 28 października 1948 r. o zakładach społecznych służby zdrowia i planowej gospodarce w służbie zdrowia (Dz. U. Nr 55, poz. 434, z 1950 r. Nr 36, poz. 327, z 1951 r. Nr 1,

poz. 2, z 1955 r. Nr 11, poz. 67 oraz z 1989 r. Nr 29, poz. 154 i Nr 35, poz. 192) zarządza się, co następuje:

§ 1. 1. Rozporządzenie stosuje się do zatrudnionych

w zakładach społecznych służby zdrowia, w zakładach pomocy społecznej i w zakładach rehabilitacji zawodowej inwalidów (zwanymi dalej „zakładami”):

- 1) pracowników działalności podstawowej,
- 2) pracowników technicznych, ekonomicznych i administracyjnych,
- 3) pracowników gospodarczych i obsługi.

2. Rozporządzenia nie stosuje się do:

- 1) pracowników transportu sanitarnego i lotniczego innych niż wymienieni w ust. 1 pkt 1,
- 2) pracowników przedsiębiorstw uzdrowiskowych, innych niż wymienieni w ust. 1 pkt 1,
- 3) pracowników przedsiębiorstw zaopatrzenia farmaceutycznego i ich placówek.
- 4) innych pracowników zakładów wymienionych w ust. 1, otrzymujących wynagrodzenie na podstawie odrębnych przepisów.

§ 2. 1. Kwalifikacje wymagane od pracowników na poszczególnych stanowiskach pracy określa załącznik nr 1 do rozporządzenia.

2. Uznawanie kwalifikacji pracowników działalności podstawowej mających inne niż medyczne wykształcenie

wyższe, nie objętych szkoleniem specjalizacyjnym, za równorzędne z posiadaniem specjalizacji I lub II stopnia określa załącznik nr 2 do rozporządzenia.

3. Kierownik zakładu może zatrudnić osobę posiadającą niższą, nie więcej niż o jedną czwartą, liczbę lat pracy od wymaganej do zatrudnienia na określonym stanowisku.

§ 3. 1. Pracownik zatrudniony przed dniem wejścia w życie rozporządzenia, nie mający wymaganych kwalifikacji, może być zatrudniony na dotychczasowym stanowisku (lub stanowisku analogicznym), jeżeli był zatrudniony na tym stanowisku zgodnie z obowiązującymi dotychczas przepisami lub był zwolniony od posiadania wymaganych kwalifikacji na podstawie tych przepisów.

2. Przepis ust. 1 stosuje się odpowiednio w razie przejścia pracownika do pracy na takie samo lub niższe stanowisko w innej jednostce objętej rozporządzeniem, w wyniku porozumienia zakładów pracy.

§ 4. Rozporządzenie wchodzi w życie z dniem ogłoszenia z mocą od dnia 1 lipca 1989 r.

Minister Zdrowia i Opieki Społecznej:
A. Kosiniak-Kamysz

Załącznik nr 1 do rozporządzenia
Ministra Zdrowia i Opieki Społecznej
z dnia 26 października 1989 r.
(poz. 347)

TARYFIKATOR KWALIFIKACYJNY

Lp.	Stanowisko	Wymagane kwalifikacje zawodowe	Liczba lat pracy
1	2	3	4
1	I. Pracownicy działalności podstawowej Dyrektor zakładu	wyższe medyczne, specjalizacja II lub I stopnia	5
		wyższe mające zastosowanie przy udzielaniu świadczeń w działalności podstawowej, specjalizacja II lub I stopnia lub kwalifikacje uznane za równorzędne z posiadaniem tych specjalizacji	5
		inne wyższe	5 lat w służbie zdrowia
2	Państwowy wojewódzki inspektor sanitarny, państwowy terenowy (portowy) inspektor sanitarny	według odrębnych przepisów	
3	Zastępca dyrektora zakładu do spraw lecznictwa	lekarz, specjalizacja z organizacji ochrony zdrowia oraz specjalizacja II lub I stopnia w innej dziedzinie medycyny	5
	Zastępca dyrektora zakładu do spraw służb społecznych	wyższe mające zastosowanie przy udzielaniu świadczeń w działalności podstawowej	5
4	Kierownik wojewódzkiej przychodni specjalistycznej, ordynator	lekarz, specjalizacja II stopnia w odpowiedniej dziedzinie medycyny	6
5	Zastępca kierownika wojewódzkiej przychodni specjalistycznej, zastępca ordynatora oddziału, lekarz naczelny szpitala, starszy lekarz poradni w przychodni rejonowej	lekarz, specjalizacja II stopnia w odpowiedniej dziedzinie medycyny	5
6	Wojewódzki inspektor do spraw orzecznictwa lekarskiego	wyższe medyczne i specjalizacja II stopnia w dziedzinie medycyny	8

1	2	3	4
7	Kierownik: działu, oddziału, wojewódzkiego ośrodka opiekuna społecznego	wyższe medyczne i specjalizacja II stopnia w dziedzinie medycyny, inne wyższe mające zastosowanie przy udzielaniu świadczeń w działalności podstawowej i specjalizacja II stopnia lub kwalifikacje uznane za równorzędne z posiadaniem II stopnia specjalizacji	7
8	Kierownik: przychodni, poradni i innej jednostki (komórki) organizacyjnej	wyższe medyczne i specjalizacja II lub I stopnia w dziedzinie medycyny, inne wyższe mające zastosowanie przy udzielaniu świadczeń w działalności podstawowej, specjalizacja II lub I stopnia lub kwalifikacje uznane za równorzędne z posiadaniem II lub I stopnia specjalizacji	5
9	Kierownik apteki zakładowej	farmaceuta, specjalizacja II stopnia lub kwalifikacje uznane za równorzędne z posiadaniem II stopnia specjalizacji	7
10	Kierownik ośrodka zdrowia gminnego, wiejskiego i przyzakładowego na wsi	wyższe medyczne i specjalizacja I stopnia w dziedzinie medycyny	3
11	Zastępca kierownika: przychodni, poradni, apteki zakładowej i innej jednostki (komórki) organizacyjnej	wyższe medyczne i specjalizacja I stopnia w dziedzinie medycyny, inne wyższe mające zastosowanie przy udzielaniu świadczeń w działalności podstawowej, specjalizacja I stopnia lub kwalifikacje uznane za równorzędne z posiadaniem I stopnia specjalizacji	4
12	Inspektor do spraw orzecznictwa lekarskiego	wyższe medyczne i specjalizacja I stopnia w dziedzinie medycyny	6
13	Inspektor do spraw gospodarki lekami	farmaceuta, specjalizacja I stopnia lub kwalifikacje uznane za równorzędne z posiadaniem I stopnia specjalizacji	—
14	Starszy: asystent, specjalista, inspektor	wyższe medyczne, specjalizacja II stopnia w dziedzinie medycyny, inne wyższe mające zastosowanie przy udzielaniu świadczeń w działalności podstawowej, specjalizacja II stopnia lub kwalifikacje uznane za równorzędne z posiadaniem II stopnia specjalizacji	5
15	Asystent, specjalista, inspektor	wyższe medyczne i specjalizacja I stopnia w dziedzinie medycyny, inne wyższe mające zastosowanie przy udzielaniu świadczeń w działalności podstawowej, specjalizacja I stopnia lub kwalifikacje uznane za równorzędne z posiadaniem I stopnia specjalizacji	3
16	Młodszy asystent	wyższe medyczne i inne wyższe mające zastosowanie przy udzielaniu świadczeń w działalności podstawowej	po stażu
17	Stażysta z wyższym wykształceniem	wyższe medyczne i inne wyższe mające zastosowanie przy udzielaniu świadczeń w działalności podstawowej	—
18	Naczelną pielęgniarką w zakładzie, przełożoną pielęgniarek szpitala klinicznego	wyższe pielęgniarskie lub inne wyższe mające zastosowanie przy udzielaniu świadczeń w działalności podstawowej i średnie medyczne	6
	Kierownik sekcji szkolenia średniego personelu medycznego w wojewódzkim ośrodku doskonalenia kadr medycznych		3
19	Zastępczyni naczelną pielęgniarką w zakładzie, zastępczyni przełożonej pielęgniarek szpitala klinicznego	wyższe pielęgniarskie lub inne wyższe mające zastosowanie przy udzielaniu świadczeń w działalności podstawowej i średnie medyczne	5
		średnie medyczne i przeszkolenie specjalistyczne	9
20	Instruktorka przychodni wojewódzkiej do spraw pielęgniarstwa	wyższe pielęgniarskie lub inne wyższe mające zastosowanie przy udzielaniu świadczeń w działalności podstawowej i średnie medyczne	7
		średnie medyczne i przeszkolenie specjalistyczne	9
21	Przełożona pielęgniarek, zastępczyni przełożonej pielęgniarek w szpitalu	wyższe pielęgniarskie lub inne wyższe mające zastosowanie przy udzielaniu świadczeń w działalności podstawowej i średnie medyczne	3
		średnie medyczne i przeszkolenie specjalistyczne	7
22	Kierownik: izby porodowej, prewentorium	wyższe pielęgniarskie lub inne wyższe mające zastosowanie przy udzielaniu świadczeń w działalności podstawowej i średnie medyczne	3
		średnie medyczne	7
23	Kierownik: ośrodka opiekuna społecznego, dziennego ośrodka adaptacyjnego	wyższe mające zastosowanie przy udzielaniu świadczeń w działalności podstawowej	3
		średnie medyczne i przeszkolenie specjalistyczne	9

1	2	3	4
24	Kierownik: domu małych dzieci, żłobka, dziennego domu pomocy społecznej, kierownik sekcji: świadczeń pomocy społecznej, opiekuńczo-wychowawczej, rehabilitacji zawodowej inwalidów	wyższe pielęgniarские lub inne wyższe mające zastosowanie przy udzielaniu świadczeń w działalności podstawowej	3
		średnie medyczne	7
25	Pielęgniarka (położna) oddziałowa w: szpitalu, domu pomocy społecznej	wyższe pielęgniarские lub inne wyższe mające zastosowanie przy udzielaniu świadczeń w działalności podstawowej i średnie medyczne	3
		średnie medyczne i przeszkolenie specjalistyczne	6
26	Starsza pielęgniarka, starsza położna w podstawowej opiece zdrowotnej koordynująca i nadzorująca pracę innych pielęgniarek i położnych	wyższe pielęgniarские	2
		średnie medyczne lub prawo wykonywania zawodu uzyskane w trybie przepisów przejściowych	5
27	Starszy felczer, felczer, uprawniony technik dentystryczny, technik ortopedyczny, instruktor do spraw rehabilitacji zawodowej inwalidów	średnie medyczne lub prawo wykonywania zawodu nabyte w trybie przepisów przejściowych	—
28	Kierownik sekcji statystyki medycznej i dokumentacji chorych	średnie medyczne oraz przeszkolenie specjalistyczne dla kierowników sekcji statystyki medycznej	7
29	Kierownik: techniczny pracowni stomatologicznej, zespołu techników medycznych	średnie medyczne	7
30	Specjalistka: pielęgniarka, położna	średnie medyczne i specjalizacja	4
31	Starsza: pielęgniarka środowiskowa, położna środowiskowa	wyższe pielęgniarские	2
		średnie medyczne lub prawo wykonywania zawodu uzyskane w trybie przepisów przejściowych oraz ukończony kurs kwalifikacyjny	5
32	Starsza: pielęgniarka, położna	wyższe pielęgniarские	—
		średnie medyczne lub prawo wykonywania zawodu uzyskane w trybie przepisów przejściowych	5
33	Starszy pracownik socjalny	wyższe mające zastosowanie przy udzielaniu świadczeń w działalności podstawowej	—
		średnie medyczne	5
34	Starszy: technik medycyny (dentystryczny, farmaceutyczny, apteczny itp.), laborant, dietetyczka, opiekunka dziecięca, higienistka szkolna, higienistka stomatologiczna, ortoptysta, dyspozytor, opiekun w domu pomocy społecznej, instruktor terapii zajęciowej, instruktor terapii odwykowej, instruktor higieny, instruktor do spraw służb społecznych	średnie medyczne lub prawo wykonywania zawodu uzyskane w trybie przepisów przejściowych, szkoła masażyistów, inne średnie mające zastosowanie przy udzielaniu świadczeń w działalności podstawowej	5
35	Starszy instruktor: oświaty zdrowotnej, do spraw kulturalno-rekreacyjnych	średnie medyczne i ukończone Studium Nauczycielskie Szkół Medycznych lub kulturalno-oświatowe	5
36	Pielęgniarka, położna, technik medyczny (dentystryczny, farmaceutyczny, apteczny itp.), laborant, dietetyczka, opiekunka dziecięca, higienistka szkolna, higienistka stomatologiczna, ortoptystka, dyspozytor, instruktor terapii zajęciowej, instruktor terapii odwykowej, pracownik socjalny	średnie medyczne lub prawo wykonywania zawodu uzyskane w trybie przepisów przejściowych, szkoła masażyistów, inne średnie mające zastosowanie przy udzielaniu świadczeń w działalności podstawowej	—
	Starszy statystyk medycyny Kierownik transportu wewnątrzszpitalnego		5
37	Instruktor: higieny, oświaty zdrowotnej, do spraw kulturalno-rekreacyjnych	średnie medyczne lub prawo wykonywania zawodu uzyskane w trybie przepisów przejściowych	—
38	Asystentka pielęgniarska	szkoła asystentek pielęgniarских lub kwalifikacje uzyskane w trybie przepisów przejściowych	—
	Higienistka szpitalna	zasadnicza szkoła higienistek szpitalnych	—
39	Starsza: sekretarka medyczna, rejestratorka medyczna	średnie ogólne lub inne wykształcenie uznane za równorzędne	5
	Opiekunka w domu pomocy społecznej, instruktor do spraw służb społecznych, statystyk medyczny, sekretarka medyczna, rejestratorka medyczna		—
40	Młodsza pielęgniarka, preparator, kontroler sanitarny, dezynfektor, wykwalifikowana pomoc dentystryczna	średnie lub podstawowe oraz przeszkolenie zawodowe	—

1	2	3	4
41	Przyuczeni: pielęgniarka, masażysta, dietetyczka, laborant, kontroler sanitarny, pomoc dentystyczna, dezynfektor i inni	podstawowe oraz przeszkolenie zawodowe	—
42	Stażysta	średnie wykształcenie medyczne	—
43	Sanitariusz szpitalny	podstawowe oraz ukończenie kursu dla sanitariuszy i zdanie egzaminu kwalifikacyjnego	—
44	Starsza: salowa, pomoc laboratoryjna	podstawowe	5
45	Sanitariusz (noszowy), gipsiarz, salowa, kąpielowa, przyuczona rejestratorka medyczna, fašowaczka, lazienkowa, sterylizator, pomoc laboratoryjna, zabiegi balneologiczne	podstawowe	—
II. Pracownicy techniczni, ekonomiczni i administracyjni			
1	Zastępcza dyrektora zakładu, dyrektor domu pomocy społecznej, główny księgowy w zakładzie	wyższe o odpowiednim kierunku	8
2	Zastępcza głównego księgowego zakładu, główny księgowy w domu pomocy społecznej	wyższe ekonomiczne	6
		średnie ekonomiczne	8
3	Główny specjalista	wyższe o odpowiednim kierunku	7
4	Radca prawny	według odrębnych przepisów	
5	Starszy specjalista	wyższe o odpowiednim kierunku	5
	Specjalista		3
6	Dyrektor (kierownik) pozostałych jednostek organizacyjnych, zastępcza dyrektora i zastępcza głównego księgowego w domu pomocy społecznej	wyższe o odpowiednim kierunku	5
		średnie o odpowiednim kierunku	8
7	Zastępcza dyrektora (kierownika) pozostałych jednostek organizacyjnych, kierownik: działu, samodzielnej sekcji	wyższe o odpowiednim kierunku	4
		średnie o odpowiednim kierunku	7
8	Kierownik: sekcji i pozostałych komórek organizacyjnych, główny księgowy: w gospodarstwie pomocniczym, w zakładzie sanitarnym, w domu małego dziecka, w profilaktycznym domu zdrowia, w domu pielęgniarek, w dziennym domu pomocy społecznej, w jednostce socjalnej	wyższe o odpowiednim kierunku	3
		średnie o odpowiednim kierunku	5
9	Kapelan szpitalny	magister teologii lub ukończone wyższe seminarium duchowne oraz skierowanie biskupa diecezjalnego	—
10	Starszy: inspektor, rewident zakładowy, księgowy, mistrz	wyższe o odpowiednim kierunku	1
		średnie o odpowiednim kierunku	6
11	Inspektor, księgowy, instruktor terapii pracą, starszy kasjer, mistrz	wyższe o odpowiednim kierunku	po stażu
		średnie o odpowiednim kierunku	4
12	Starszy magazynier, kasjer	średnie	1
13	Magazynier	średnie	—
		podstawowe	2
14	Kierownik świetlicy, starszy bibliotekarz	wyższe o odpowiednim kierunku	2
		średnie o odpowiednim kierunku	5
15	Kierownik kancelarii, starszy: referent, bibliotekarz	średnie	2
16	Referent, bibliotekarz, archiwista, sekretarka	średnie	po stażu
17	Starsza maszynistka	średnie, podstawowe 300 uderzeń na minutę	— 1
18	Maszynistka	średnie, podstawowe 230 uderzeń na minutę	po stażu

1	2	3	4
19	Telefonistka	średnie, podstawowe	po stażu
20	Stażysta	wyższe, średnie	—
III. Pracownicy gospodarczy i obsługi			
1	Inżynier — konserwator urządzeń	wyższe	—
2	Konserwator urządzeń technicznych	średnie techniczne lub zasadnicza szkoła zawodowa o odpowiednim kierunku oraz przeszkolenie specjalistyczne	—
3	Starszy mistrz	średnie techniczne lub zasadnicza szkoła zawodowa i uprawnienia mistrzowskie	5 w zawodzie
	Mistrz		—
4	Hydraulik, ślusarz, tokarz, elektromechanik, frezer, spawacz, szef kuchni	zasadnicza szkoła zawodowa oraz obligatoryjne przeszkolenie wymagane w danym zawodzie	—
5	Murarz, malarz, stolarz, szklarz, blacharz, tleniarz, dekarz itp. krawiec	zasadnicza szkoła zawodowa lub podstawowa i kurs przysposobienia zawodowego	—
6	Palacz kotłów parowych i wodnych	zasadnicza szkoła zawodowa i kurs przysposobienia zawodowego oraz zaświadczenie kwalifikacyjne typu „E”	—
7	Palacz pieców spalania odpadów organicznych i pozostałości pooperacyjnych	podstawowe oraz zaświadczenie kwalifikacyjne typu „E”	—
8	Pomocnik palacza	przyuczenie do zawodu	—
9	Rolnik hodowca zwierząt, ogrodnik, kucharz, pracza, konwojent, szwaczka, prasowaczka, pracownik produkcji roślinnej i inni nie wymienieni	zasadnicza szkoła zawodowa lub szkoła podstawowa i umiejętność wykonywania pracy w zawodzie	—
10	Starszy: dozorca, strażnik, portier	—	3
11	Dozorca, strażnik, portier, woźny, dźwigowy, szatniarz, powielaczowy, goniec, zmywaczka szkła laboratoryjnego, sprzątacza, robotnik gospodarczy	umiejętność wykonywania pracy w zawodzie i niezbędne przeszkolenie	—

Załącznik nr 2 do rozporządzenia
Ministra Zdrowia i Opieki Społecznej
z dnia 26 października 1989 r.
(poz. 347)

OKREŚLENIE UZNAWANIA KWALIFIKACJI PRACOWNIKÓW DZIAŁALNOŚCI PODSTAWOWEJ MAJĄCYCH INNE NIŻ MEDYCZNE WYKSZTAŁCENIE WYŻSZE, NIE OBJĘTYCH SZKOLENIEM SPECJALIZACYJNYM, ZA RÓWNORZĘDNE Z POSIADANIEM SPECJALIZACJI I LUB II STOPNIA

§ 1. W odniesieniu do pracowników działalności podstawowej mających inne niż medyczne wykształcenie wyższe, nie objętych szkoleniem specjalizacyjnym — można uznać:

- 1) za kwalifikacje równorzędne z posiadaniem specjalizacji I stopnia — zatrudnienie w uspołecznionych zakładach pracy przez okres co najmniej 5 lat po uzyskaniu wyższego wykształcenia, w tym nie mniej niż 3 lata na stanowisku potwierdzającym dobrą znajomość danej dziedziny, mającej zastosowanie przy udzielaniu świadczeń w działalności podstawowej,
- 2) za kwalifikacje równorzędne z posiadaniem specjalizacji II stopnia — zatrudnienie w uspołecznionych zakładach pracy przez okres co najmniej 5 lat na stanowisku potwierdzającym wybitną znajomość da-

nej dziedziny, mającej zastosowanie przy udzielaniu świadczeń w działalności podstawowej.

§ 2. Decyzje o uznaniu kwalifikacji, o których mowa w ust. 1, za równorzędne z posiadaniem specjalizacji I lub II stopnia wydaje dyrektor (kierownik) zakładu. W razie wątpliwości dyrektor zakładu zasięga opinii właściwego specjalisty wojewódzkiego.

§ 3. Uznanie kwalifikacji za równorzędne z posiadaniem specjalizacji I lub II stopnia nie jest równoznaczne z uzyskaniem pierwszego stopnia specjalizacji lub tytułu specjalisty drugiego stopnia.

§ 4. Zachowują moc decyzje o uznaniu kwalifikacji za równorzędne z posiadaniem specjalizacji I lub II stopnia podjęte na podstawie przepisów dotychczasowych.

348

OBWIESZCZENIE MINISTRA ROLNICTWA, LEŚNICTWA I GOSPODARKI ŻYWNOŚCIOWEJ

z dnia 20 października 1989 r.

w sprawie ogłoszenia jednolitego tekstu ustawy z dnia 12 marca 1958 r. o sprzedaży nieruchomości Państwowego Funduszu Ziemi oraz uporządkowaniu niektórych spraw związanych z przeprowadzeniem reformy rolnej i osadnictwa rolnego.

1. Na podstawie art. 3 ustawy z dnia 24 lutego 1989 r. o zmianie ustawy o sprzedaży państwowych nieruchomości rolnych oraz uporządkowaniu niektórych spraw związanych z przeprowadzeniem reformy rolnej i osadnictwa rolnego (Dz. U. Nr 10, poz. 56) ogłasza się w załączniku do niniejszego obwieszczenia jednolity tekst ustawy z dnia 12 marca 1958 r. o sprzedaży nieruchomości Państwowego Funduszu Ziemi oraz uporządkowaniu niektórych spraw związanych z przeprowadzeniem reformy rolnej i osadnictwa rolnego (Dz. U. Nr 17, poz. 71), z uwzględnieniem zmian wprowadzonych:

- 1) ustawą z dnia 29 czerwca 1963 r. o ograniczeniu podziału gospodarstw rolnych (Dz. U. Nr 28, poz. 168),
- 2) ustawą z dnia 23 stycznia 1968 r. o powszechnym zaopatrzeniu emerytalnym pracowników i ich rodzin (Dz. U. Nr 3, poz. 6),
- 3) ustawą z dnia 26 października 1971 r. o uregulowaniu własności gospodarstw rolnych (Dz. U. Nr 27, poz. 250),
- 4) ustawą z dnia 24 lutego 1989 r. o zmianie ustawy o sprzedaży państwowych nieruchomości rolnych oraz uporządkowaniu niektórych spraw związanych z przeprowadzeniem reformy rolnej i osadnictwa rolnego (Dz. U. Nr 10, poz. 56)

oraz zmian wynikających z przepisów ogłoszonych przed dniem wydania jednolitego tekstu i z zastosowaniem ciągłej numeracji rozdziałów, artykułów, ustępów i punktów.

2. Podany w załączniku do niniejszego obwieszczenia jednolity tekst nie obejmuje:

- 1) art. 16—18 ustawy z dnia 12 marca 1958 r. o sprzedaży państwowych nieruchomości rolnych oraz uporządkowaniu niektórych spraw związanych z przeprowadzeniem reformy rolnej i osadnictwa rolnego (Dz. U. Nr 17, poz. 71) w brzmieniu:

„Art. 16. 1. Traci moc dekret z dnia 28 listopada 1945 r. o przejęciu niektórych nieruchomości ziemskich na cele reformy rolnej i osadnictwa (Dz. U. Nr 57, poz. 321), art. 5, 6 i 7 dekretu z dnia 27 lipca 1949 r. o przejęciu na własność Państwa nie pozostających w faktycznym władaniu właścicieli nieruchomości ziemskich położonych w niektórych powiatach województwa białostockiego, lubelskiego, rzeszowskiego i krakowskiego (Dz. U. Nr 46, poz. 339) oraz art. 43 dekretu

z dnia 6 września 1946 r. o ustroju rolnym i osadnictwie na obszarze Ziemi Odzyskanych i byłego Wolnego Miasta Gdańska (Dz. U. z 1946 r. Nr 49, poz. 279 i z 1947 r. Nr 66, poz. 410).

2. Jeżeli jednak byli właściciele nieruchomości ziemskich, przejętych na własność Państwa na podstawie przepisów dekretów wymienionych w ust. 1, wprowadzeni zostali w posiadanie nieruchomości państwowych w związku z ich uprawnieniem do otrzymania nieruchomości zamiennych — nadaje się im te nieruchomości zamienne stosownie do wymienionych przepisów.
3. Byli właściciele (współwłaściciele) nieruchomości ziemskich przejętych na własność Państwa na mocy przepisów wymienionych w ust. 1 mają prawo do renty na zasadach określonych w art. 10. Nie dotyczy to jednak przypadków, gdy właściciele (współwłaściciele) otrzymali nieruchomość zamienną lub gdy w myśl ust. 2 przysługuje im uprawnienie do otrzymania takiej nieruchomości.

Art. 17. 1. Traci moc art. 7 dekretu z dnia 18 kwietnia 1955 r. o uwłaszczeniu i o uregulowaniu innych spraw związanych z reformą rolną i osadnictwem rolnym (Dz. U. z 1955 r. Nr 18, poz. 107 i z 1957 r. Nr 39, poz. 174).

2. Osoby, które do dnia wejścia w życie niniejszej ustawy objęły w posiadanie nieruchomości państwowe w związku z ich uprawnieniem, wynikającym z art. 7 dekretu wymienionego w ust. 1, otrzymują je na własność w trybie i na zasadach tego dekretu.

Art. 18. Ustawa wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.”

- 2) art. 29 ustawy z dnia 29 czerwca 1963 r. o ograniczeniu podziału gospodarstw rolnych (Dz. U. Nr 28, poz. 168) w brzmieniu:

„Art. 29. Ustawa wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.”

- 3) art. 128 ustawy z dnia 23 stycznia 1968 r. o powszechnym zaopatrzeniu emerytalnym pracowników i ich rodzin (Dz. U. Nr 3, poz. 6) w brzmieniu:

„Art. 128. Ustawa wchodzi w życie z dniem ogłoszenia z mocą od dnia 1 stycznia 1968 r.”

- 4) art. 21 ustawy z dnia 26 października 1971 r. o uregulowaniu własności gospodarstw rolnych (Dz. U. Nr 27, poz. 250) w brzmieniu:

„Art. 21. Ustawa wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.”,

- 5) art. 2 i 4 ustawy z dnia 24 lutego 1989 o zmianie ustawy o sprzedaży państwowych nieruchomości rolnych oraz uporządkowaniu niektórych spraw związanych z przeprowadzeniem reformy rolnej i osadnictwa rolnego (Dz. U. Nr 10, poz. 56) w brzmieniu:

„Art. 2. 1. Z dniem wejścia w życie ustawy tracą moc, z zastrzeżeniem ust. 2, zarządzenia terenowych organów administracji państwowej o właściwości ogólnej stopnia podstawowego o podwyższaniu lub obniżaniu ceny nieruchomości, wymienione

w wykazach aktów prawa miejscowego, wydanych na podstawie art. 178 ust. 1 ustawy z dnia 20 lipca 1983 r. o systemie rad narodowych i samorządu terytorialnego (Dz. U. z 1988 r. Nr 26, poz. 183).

2. W sprawach, w których zapadły decyzje ostateczne o ustaleniu kandydata na nabywcę nieruchomości przed dniem wejścia w życie ustawy, stosuje się dotychczasowe przepisy.”

„Art. 4. Ustawa wchodzi w życie z dniem 1 czerwca 1989 r.”.

Minister Rolnictwa, Leśnictwa i Gospodarki Żywnościowej: *C. Janicki*

Załącznik do obwieszczenia Ministra Rolnictwa, Leśnictwa i Gospodarki Żywnościowej z dnia 20 października 1989 r. (poz. 348)

USTAWA

z dnia 12 marca 1958 r.

o sprzedaży nieruchomości Państwowego Funduszu Ziemi oraz uporządkowaniu niektórych spraw związanych z przeprowadzeniem reformy rolnej i osadnictwa rolnego.

Rozdział 1

Sprzedaż nieruchomości Państwowego Funduszu Ziemi

Art. 1. 1. Nabywcami nieruchomości Państwowego Funduszu Ziemi, zwanych dalej „nieruchomościami”, mogą być:

- 1) osoby fizyczne,
- 2) spółdzielcze, społeczne oraz inne organizacje prowadzące działalność rolniczą.

2. Osoba fizyczna może nabyć nieruchomość, jeżeli:

- 1) odpowiada warunkom wymaganym do nabycia własności nieruchomości rolnych w drodze przeniesienia własności,
- 2) w wyniku nabycia nieruchomość sama przez się bądź wraz z nieruchomościami stanowiącymi już własność nabywcy utworzy gospodarstwo rolne zdolne do towarowej produkcji rolnej — stosownie do przepisów Kodeksu cywilnego.

Art. 2. Nabywcami nieruchomości będących w użytkowaniu spółdzielczych i społecznych organizacji prowadzą-

cych działalność rolniczą mogą być w pierwszej kolejności ich użytkownicy.

Art. 3. 1. Przedmiotem sprzedaży mogą być wyłącznie nieruchomości objęte wykazem sporządzonym przez terenowy organ administracji państwowej o właściwości szczególnej do spraw gospodarki gruntami stopnia podstawowego, podanym do publicznej wiadomości.

2. Nieruchomości objęte wykazem nie mogą być z niego wyłączone, chyba że konieczność taka wynika z ustaleń miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego.

Art. 4. 1. Cenę jednego hektara gruntu ustala się mnożąc cenę jednego kwintala żyta stanowiącą podstawę do naliczania podatku rolnego przez stawkę szacunkową jednego hektara.

2. Stawkę szacunkową ustala się uwzględniając rodzaj i klasę gruntu, określone w ewidencji gruntów, oraz okręg podatkowy według przepisów o podatku rolnym w następujący sposób:

- 1) dla gruntu ornego:

Okręg podatkowy według przepisów o podatku rolnym	Stawki szacunkowe (w kwintalach żyta) 1 ha gruntu ornego klasy:								
	I	II	IIIa	IIIb	IVa	IVb	V	VI	VIZ
I	145	132	118	100	80	60	35	15	8
II	126	115	103	86	70	52	30	12	5
III	110	100	90	75	60	45	25	10	1
IV	94	85	76	64	50	38	20	6	1

2) dla użytku zielonego:

Okręg podatkowy według przepisów o podatku rolnym	Stawki szacunkowe (w kwintalach żyta) 1 ha użytku zielonego klasy:						
	I	II	III	IV	V	VI	VIZ
I	145	118	93	67	35	13	5
II	126	103	80	58	30	10	3
III	110	90	70	50	25	8	1
IV	94	76	60	43	20	5	1

3. Cenę gruntu pod budynkami ustala się z zastosowaniem stawek wynikających z ust. 2.

4. Cenę gruntu określonego w ewidencji gruntów jako: leśny, zadrzewiony lub zakrzewiony ustala się przyjmując 50% ceny gruntu ornego klasy VI.

5. Cenę gruntu pod wodami nadającymi się do chowu lub hodowli ryb ustala się według ceny gruntu pod tymi wodami, powiększonej o wartość urządzeń.

6. Cenę gruntu pod ciekami wodnymi naturalnymi lub sztucznymi, zaliczonymi do urządzeń melioracji wodnych szczegółowych, oraz gruntu pod wodami nie nadającymi się do chowu ryb, a także nieużytków ustala się przyjmując 50% ceny użytku zielonego klasy VI.

7. Wartość drzewostanów leśnych ustala się według cen obowiązujących w państwowym gospodarstwie leśnym.

8. Wartość innych drzewostanów ustala się stosując odpowiednio ceny, o których mowa w ust. 7.

9. Wartość plantacji kultur wieloletnich oraz upraw i zasiewów ustala się według zasad określonych w przepisach o gospodarce gruntami i wywłaszczaniu nieruchomości.

10. Cenę budynku ustala się:

- 1) według szacunkowych norm ubezpieczeniowych Państwowego Zakładu Ubezpieczeń,
- 2) w granicach wartości rozbiórkowej materiałów — w razie zużycia budynku co najmniej w 70%.

Art. 5. 1. Jeżeli ceny gruntów ustalone według zasad, o których mowa w art. 4 ust. 1, znacznie odbiegają od cen stosowanych w obrocie między rolnikami, właściwa rada narodowa stopnia podstawowego może w drodze uchwały odpowiednio obniżyć lub podwyższyć cenę gruntów położonych na terenie jej właściwości lub jego części.

2. Terenowy organ administracji państwowej o właściwości szczególnej do spraw gospodarki gruntami stopnia podstawowego, w indywidualnych wypadkach zasługujących na uwzględnienie z przyczyn społeczno-gospodarczych, może obniżyć cenę gruntu — w tym także wraz z częściami składowymi — do 50%; dalsza obniżka może nastąpić za zgodą terenowego organu administracji państwowej o właściwości szczególnej do spraw gospodarki ziemią stopnia wojewódzkiego.

Art. 6. 1. Kandydatów na nabywców nieruchomości ustala w drodze decyzji terenowy organ administracji państwowej o właściwości szczególnej do spraw gospodarki gruntami stopnia podstawowego po zasięgnięciu opinii kółka rolniczego, a jeśli w danej miejscowości nie ma takiej organizacji — właściwego gminnego związku rolników, kółek i organizacji rolniczych. Opinia ta nie jest wymagana, jeżeli o nabycie ubiega się:

- 1) dzierżawca lub współwłaściciel, któremu przysługuje prawo pierwokupu,
- 2) spółdzielcza, społeczna lub inna organizacja użytkująca tę nieruchomość.

2. Decyzja, o której mowa w ust. 1, powinna określać nie dłuższy niż 3-miesięczny termin do zawarcia umowy. Termin ten jest liczony od dnia upływu terminu do wniesienia skargi do sądu administracyjnego, a w razie wniesienia skargi do sądu — od daty doręczenia orzeczenia przez sąd. W uzasadnionych wypadkach termin ten może być przedłużony przez terenowy organ administracji państwowej o właściwości szczególnej do spraw gospodarki gruntami stopnia podstawowego; w przeciwnym razie organ ten stwierdza wygaśnięcie decyzji jako bezprzedmiotowej.

Art. 7. 1. Nabywca nieruchomości ustalony w drodze decyzji płaci jednorazowo 20% ceny przy zawarciu umowy sprzedaży, resztę zaś spłaca w półrocznych ratach w okresie:

- 1) 30 lat — za nieruchomość nabywaną na utworzenie nowego gospodarstwa rolnego,
- 2) 20 lat — za nieruchomość nabywaną na powiększenie gospodarstwa rolnego,

poczynając od następnego roku kalendarzowego po upływie okresu karencji w spłacie ceny.

2. Okres karencji w spłacie ceny wynosi:

- 1) 6 lat dla młodych rolników lub młodych małżeństw oraz dla nowo powstałych rolniczych spółdzielni produkcyjnych,
- 2) 5 lat dla nabywców nieruchomości, którzy nabywają nieruchomość bez zabudowań lub z zabudowaniami wymagającymi kapitalnego remontu,
- 3) 3 lata dla pozostałych nabywców.

3. Jeżeli nabywcą nieruchomości jest młody rolnik lub młode małżeństwo albo nowo powstała rolnicza spół-

dzielnia produkcyjna, jednorazowa wpłata przy zawarciu umowy sprzedaży wynosi 5% ceny; reszta ceny jest spłacana w terminach i ratach określonych w ust. 1.

4. Za młodego rolnika uważa się nabywcę, który nie przekroczył 35 lat życia, a jeśli chodzi o młode małżeństwo, gdy jeden ze współmałżonków nie przekroczył 35 lat życia. Za nowo powstałą rolniczą spółdzielnię produkcyjną uważa się jednostkę w okresie 5 lat jej działalności od daty zarejestrowania.

5. Terenowy organ administracji państwowej o właściwości szczególnej do spraw gospodarki gruntami stopnia podstawowego w wypadkach uzasadnionych względami społeczno-gospodarczymi może w drodze decyzji:

- 1) zwolnić całkowicie lub częściowo od dokonania jednorazowej wpłaty wymaganej przy zawarciu umowy sprzedaży, przy czym nabywca zwolnioną część ceny płaci w ratach i terminach określonych w ust. 1,
- 2) przedłużyć okres spłaty rat do 40 lat oraz okres karencji do 7 lat.

6. Oprocentowanie nie spłaconej części ceny ustala się w wysokości 5% w stosunku rocznym. W indywidualnych wypadkach uzasadnionych względami społeczno-gospodarczymi terenowy organ administracji państwowej o właściwości szczególnej do spraw gospodarki gruntami stopnia podstawowego może obniżyć wysokość oprocentowania o 2%.

7. W razie zapłaty całej ceny przy zawarciu umowy sprzedaży, stosuje się bonifikatę w wysokości 30% ceny, a jeżeli nabywcą jest młody rolnik lub młode małżeństwo — w wysokości 50%.

8. W razie zapłaty całej ceny w okresie karencji, stosuje się bonifikatę w wysokości 25% ceny.

9. W razie przedterminowej spłaty rat stosuje się bonifikatę w wysokości:

- 1) 20% spłaty, jeżeli wynosi ona jednorazowo co najmniej 12 rat,
- 2) 15% spłaty, jeżeli wynosi ona jednorazowo co najmniej 9 rat,
- 3) 10% spłaty, jeżeli wynosi ona jednorazowo co najmniej 6 rat.

10. Odsetki za zwłokę w płatności wynoszą 0,5% za każdy rozpoczęty miesiąc, nie więcej jednak niż 20% nie spłaconej w terminie raty.

11. W szczególnie uzasadnionych wypadkach terenowy organ administracji państwowej o właściwości szczególnej do spraw gospodarki gruntami stopnia podstawowego, na wniosek banku spółdzielczego, może odroczyć na okres do lat 5 spłatę wymaganych rat bez pobierania odsetek.

Art. 8. Decyzja, o której mowa w art. 6 ust. 1, stanowi podstawę do zawarcia umowy sprzedaży nieruchomości.

Art. 9. 1. Terenowy organ administracji państwowej o właściwości szczególnej do spraw gospodarki gruntami stopnia podstawowego może przeznaczyć nieruchomość do sprzedaży w drodze przetargu.

2. W wypadku przysługującego prawa pierwokupu nieruchomości przepis ust. 1 stosuje się, jeśli osoba, której prawo to przysługuje, nie złoży w ciągu miesiąca od daty powiadomienia jej przez organ określony w ust. 1 oświadczenia na piśmie, że z prawa tego chce skorzystać.

3. Cena wywoławcza nieruchomości przeznaczonej do sprzedaży w drodze przetargu nie może być niższa od ceny ustalonej według zasad określonych w art. 4.

4. W przetargu mogą brać udział osoby spełniające warunki do nabycia nieruchomości rolnych, które wpłaciły co najmniej w przeddzień przetargu wadium w wysokości 10% ceny wywoławczej nieruchomości.

5. Przetarg przeprowadza przedstawiciel organu administracji państwowej o właściwości szczególnej do spraw gospodarki gruntami stopnia podstawowego, z udziałem:

- 1) przedstawiciela kółka rolniczego, a jeżeli w danej miejscowości nie ma takiej organizacji — gminnego związku rolników, kółek i organizacji rolniczych,
- 2) przedstawiciela banku spółdzielczego.

6. W drodze przetargu wyłania się kandydata na nabywcę nieruchomości. Kandydatem tym jest osoba, która zaoferowała najwyższą cenę.

7. Protokół z przetargu powinien określać nie dłuższy niż 3-miesięczny termin zawarcia umowy sprzedaży. Przepis art. 6 ust. 2 stosuje się odpowiednio. W razie niezawarcia umowy w tym terminie, osobie wymienionej w ust. 6 przysługuje roszczenie przeciwko Skarbowi Państwa o zawarcie umowy.

8. Kandydat na nabywcę jest obowiązany uiścić cenę nabycia najpóźniej przy zawarciu aktu notarialnego.

9. Kandydat na nabywcę, który w terminie określonym w ust. 7 nie przystąpił do zawarcia umowy sprzedaży, traci złożone wadium.

10. Uczestnikom przetargu, których nie ustalono kandydatami na nabywców, zwraca się wadium.

Art. 10. 1. Sprzedaż nieruchomości w imieniu Skarbu Państwa prowadzi banki spółdzielcze.

2. Sprzedaż nieruchomości następuje w formie aktu notarialnego.

Art. 11. 1. Nie spłacona część ceny sprzedaży podlega zabezpieczeniu przez wpis hipoteki, w wysokości odpowiadającej tej części, w księdze wieczystej sprzedawanej nieruchomości.

2. Jeżeli nieruchomość nie ma uregulowanej księgi wieczystej lub jeżeli księga wieczysta dla tej nieruchomości zaginęła albo uległa zniszczeniu, właściwe państwowe biuro notarialne zakłada księgę wieczystą nieruchomości na wniosek banku spółdzielczego. Zabezpieczenie nie spłaconej części ceny następuje w sposób wskazany w ust. 1.

3. Biuro notarialne, które sporządziło akt sprzedaży, obowiązane jest łącznie z wnioskiem o ujawnienie zmiany własności nieruchomości zgłosić wniosek o zabezpieczenie nie spłaconej części ceny.

Art. 12. Należności za sprzedane nieruchomości, po potrąceniu prowizji należnej bankowi spółdzielczemu, stanowią dochód budżetu rady narodowej stopnia podstawowego właściwej dla położenia nieruchomości.

Art. 13. Za czynności związane ze sprzedażą nieruchomości bank spółdzielczy pobiera prowizję w wysokości 5% ceny sprzedaży oraz wpływy z oprocentowania nie spłaconej części ceny, o których mowa w art. 7 ust. 6.

Art. 14. W sprawach nie uregulowanych w niniejszej ustawie stosuje się przepisy Kodeksu cywilnego.

Art. 15. Minister Rolnictwa, Leśnictwa i Gospodarki Żywnościowej określa szczegółowy tryb sprzedaży nieruchomości Państwowego Funduszu Ziemi.

Rozdział 2

Przejęcie niektórych nieruchomości rolnych i leśnych na własność Państwa

Art. 16. 1. Nieruchomości rolne i leśne, objęte we władanie Państwa do dnia wejścia w życie niniejszej ustawy, przejmuje się na własność Państwa bez względu na ich obszar, jeżeli znajdują się one nadal we władaniu Państwa lub zostały przekazane przez Państwo w użytkowanie innym osobom fizycznym lub prawnym. Nieruchomości te przejmuje się bez odszkodowania, a długi i ciężary zabezpieczone na tych nieruchomościach umarza się, z wyjątkiem służebności gruntowych, których utrzymanie w mocy uznane zostanie za niezbędne.

2. Przepis ust. 1 nie dotyczy gruntów wymienionych w art. 2 ustawy z dnia 13 lipca 1957 r. o uchyleniu dekretu z dnia 9 lutego 1953 r. o całkowitym zagospodarowaniu użytków rolnych (Dz. U. Nr 39, poz. 173) oraz gruntów objętych we władanie Państwa na podstawie przepisów dekretu z dnia 26 kwietnia 1949 r. o nabywaniu i przekazywaniu nieruchomości niezbędnych dla realizacji narodowych planów gospodarczych (Dz. U. z 1952 r. Nr 4, poz. 31).

3. O przejęciu nieruchomości rolnych na własność Państwa orzeka terenowy organ administracji państwowej o właściwości szczególnej do spraw gospodarki gruntami stopnia podstawowego, a o przejęciu nieruchomości leśnych — dyrektor okręgowego zarządu lasów państwowych. O uznaniu służebności za niezbędne orzeka organ właściwy do wydania decyzji o przejęciu nieruchomości na własność Państwa.

4. Postępowanie sądowe o przywrócenie posiadania lub wydanie nieruchomości określonych w ust. 1 podlega umorzeniu, a nie wykonane tytuły egzekucyjne zasądzone te roszczenia są pozbawione skutków prawnych.

Art. 17. Nieruchomości rolne i leśne, należące do osób, które dopuściły się odstępstwa od narodowości w czasie wojny 1939—1945 r., objęte przez te osoby w po-

siadanie od dnia 23 lipca 1950 r. do dnia wejścia w życie niniejszej ustawy, zwalnia się spod zajęcia, dozoru i zarządu.

Rozdział 3

Przepisy końcowe i przejściowe

Art. 18. 1. Uznaje się za wygasłe uprawnienia byłych właścicieli (współwłaścicieli) nieruchomości ziemskich, przejętych na własność Państwa na podstawie art. 2 ust. 1 lit. e) dekretu z dnia 6 września 1944 r. o przeprowadzeniu reformy rolnej (Dz. U. z 1945 r. Nr 3, poz. 13), do otrzymania gospodarstw rolnych w myśl art. 17 tego dekretu.

2. Przepis ust. 1 nie dotyczy przypadków, gdy byli właściciele (współwłaściciele) przejętych na własność Państwa nieruchomości ziemskich wprowadzeni już zostali w posiadanie gospodarstw rolnych.

Art. 19. Umarza się długi i ciężary zabezpieczone na nieruchomościach przejętych na własność Państwa na podstawie dekretu z dnia 28 listopada 1945 r. o przejęciu niektórych nieruchomości ziemskich na cele reformy rolnej i osadnictwa (Dz. U. Nr 57, poz. 321) oraz dekretu z dnia 27 lipca 1949 r. o przejęciu na własność Państwa nie pozostających w faktycznym władaniu właścicieli nieruchomości ziemskich, położonych w niektórych powiatach województwa białostockiego, lubelskiego, rzeszowskiego i krakowskiego (Dz. U. Nr 46, poz. 339), z wyjątkiem służebności gruntowych.

Art. 20. Uznaje się za wygasłe uprawnienia repatriantów do otrzymania państwowych nieruchomości rolnych, przysługujących im stosownie do umów międzynarodowych w zamian za mienie pozostawione poza granicami Państwa, jeżeli do dnia wejścia w życie ustawy nie zostali wprowadzeni w posiadanie takich nieruchomości.

Art. 21. 1. Prawo do otrzymania państwowych nieruchomości rolnych na własność w drodze nadania na podstawie przepisów dekretu z dnia 6 września 1944 r. o przeprowadzeniu reformy rolnej (Dz. U. z 1945 r. Nr 3, poz. 13) oraz dekretu z dnia 6 września 1946 r. o ustroju rolnym i osadnictwie na obszarze Ziemi Odzyskanych i byłego Wolnego Miasta Gdańska (Dz. U. z 1946 r. Nr 49, poz. 279 i z 1947 r. Nr 66, poz. 410) przysługuje osobom, które użytkują te nieruchomości w dniu wejścia w życie ustawy.

2. Do kategorii osób określonych w ust. 1 należą:

- 1) posiadacze nieruchomości, w stosunku do których wydane zostały orzeczenia komisji ziemskich o nadaniu im nieruchomości, chociażby orzeczenia te nie były jeszcze prawomocne;
- 2) osadnicy i repatrianci wprowadzeni we władanie nieruchomości przez organy administracji rolnej, z wyjątkiem dzierżawców oraz osób użytkujących grunty na podstawie umów o zagospodarowaniu,

349

OBWIESZCZENIE MINISTRA ROLNICTWA, LEŚNICTWA I GOSPODARKI ŻYWNOŚCIOWEJ

z dnia 20 października 1989 r.

w sprawie ogłoszenia jednolitego tekstu ustawy z dnia 26 marca 1982 r. o scalaniu i wymianie gruntów.

1. Na podstawie art. 4 ustawy z dnia 24 lutego 1989 r. o zmianie ustawy o scalaniu gruntów (Dz. U. Nr 10, poz. 55) ogłasza się w załączniku do niniejszego obwieszczenia jednolity tekst ustawy z dnia 26 marca 1982 r. o scalaniu i wymianie gruntów (Dz. U. Nr 11, poz. 80), z uwzględnieniem zmian wprowadzonych:

- 1) ustawą z dnia 24 lutego 1989 r. o zmianie ustawy o scalaniu gruntów (Dz. U. Nr 10, poz. 55),
- 2) ustawą z dnia 17 maja 1989 r. — Prawo geodezyjne i kartograficzne (Dz. U. Nr 30, poz. 163)

oraz zmian wynikających z przepisów ogłoszonych przed dniem wydania jednolitego tekstu i z zastosowaniem ciągłej numeracji artykułów, ustępów i punktów.

2. Podany w załączniku do niniejszego obwieszczenia jednolity tekst ustawy nie obejmuje:

- 1) art. 28, 29, 30 i 33 ustawy z dnia 26 marca 1982 r. o scalaniu gruntów (Dz. U. Nr 11, poz. 80) w brzmieniu:

«Art. 28. Postępowanie scaleniowe lub wymienne, prowadzone w dniu wejścia w życie ustawy, podlega zakończeniu według dotychczasowych przepisów.

Art. 29. W ustawie z dnia 17 lutego 1960 r. o utracie mocy prawnej niektórych ksiąg wieczystych (Dz. U. Nr 11, poz. 67, z 1962 r. Nr 39, poz. 169 i z 1968 r. Nr 3, poz. 13) wprowadza się następujące zmiany:

- 1) art. 1 otrzymuje brzmienie:

„Art. 1. 1. Prowadzone dotychczas księgi wieczyste nieruchomości ziemskich objętych postępowaniem scaleniowym tracą moc prawną i podlegają zamknięciu z chwilą wydania decyzji o scaleniu.

2. Jeżeli scaleniem gruntów objęto mniej niż połowę ogólnej powierzchni danej nieruchomości, księga wieczysta założona dla tej nieruchomości po dniu 1 stycznia 1947 r. nie traci mocy prawnej,”

- 2) w art. 2 w ust. 1 w zdaniu drugim wyrazy „lub orzeczenia o wymianie gruntów albo też odpowiednie wyciągi z tych dokumentów” zastępuje się wyrazami: „lub odpowiedni wyciąg z tego dokumentu oraz sporządzone w toku postępowania scaleniowego dokumenty pomiarowe (mapa i rejestr)”;

3) w art. 3 wyrazy: „również na wniosek organu wymienionego w art. 2 ust. 1” zastępuje się wyrazami: „z urzędu”.

Art. 30. W art. 5 ustawy z dnia 29 czerwca 1963 r. o zagospodarowaniu wspólnot gruntowych (Dz. U. Nr 28, poz. 169) dotychczasową treść oznacza się jako ust. 1 i dodaje ust. 2 w brzmieniu:

„2. Podział wspólnoty gruntowej następuje wyłącznie w razie objęcia jej gruntów scaleniem, za zgodą bezwzględnej większości osób uprawnionych do udziału w tej wspólnocie.”;

«Art. 33. Ustawa wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.»;

- 2) art. 2, 3 i 5 ustawy z dnia 24 lutego 1989 r. o zmianie ustawy o scalaniu gruntów (Dz. U. Nr 10, poz. 55) w brzmieniu:

«Art. 2. W ustawie z dnia 17 lutego 1960 r. o utracie mocy prawnej niektórych ksiąg wieczystych (Dz. U. Nr 11, poz. 67, z 1962 r. Nr 39, poz. 169, z 1968 r. Nr 3, poz. 13 oraz z 1982 r. Nr 11, poz. 80) art. 1 otrzymuje brzmienie:

„Art. 1. 1. Prowadzone dotychczas księgi wieczyste, założone przed dniem 1 stycznia 1947 r. dla nieruchomości ziemskich objętych postępowaniem scaleniowym lub wymianą gruntów, tracą moc prawną i podlegają zamknięciu z chwilą podjęcia ostatecznej decyzji o zatwierdzeniu projektu scalenia lub wymiany gruntów.

2. Księgi wieczyste założone po dniu 1 stycznia 1947 r. dla nieruchomości ziemskich objętych scaleniem lub wymianą gruntów nie tracą mocy prawnej, jeżeli uwidoczony w nich stan jest zgodny ze stanem wykazany w ewidencji gruntów.”

Art. 3. Do spraw wszczętych przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy i nie zakończonych do tego czasu decyzją ostateczną stosuje się przepisy dotychczasowe.»

«Art. 5. Ustawa wchodzi w życie z dniem 1 czerwca 1989 r.»;

- 3) art. 60 ustawy z dnia 17 maja 1989 r. — Prawo geodezyjne i kartograficzne (Dz. U. Nr 30, poz. 163) w brzmieniu:

«Art. 60. Ustawa wchodzi w życie z dniem 1 lipca 1989 r.».

Minister Rolnictwa, Leśnictwa i Gospodarki Żywnościowej: C. Janicki

Załącznik do obwieszczenia Ministra Rolnictwa, Leśnictwa i Gospodarki Żywnościowej z dnia 20 października 1989 r. (poz. 349)

USTAWA

z dnia 26 marca 1982 r.

o scalaniu i wymianie gruntów.

Art. 1. Celem scalenia gruntów jest tworzenie korzystniejszych warunków gospodarowania w rolnictwie i leśnictwie poprzez poprawę struktury obszarowej gospodarstw rolnych, lasów i gruntów leśnych, racjonalne ukształtowanie rozłogów gruntów, dostosowanie granic nieruchomości do systemu urządzeń melioracji wodnych, dróg oraz rzeźby terenu.

Art. 2. 1. Scalaniem obejmuje się grunty położone w jednej lub kilku wsiach bądź w ich częściach; grunty te tworzą obszar scalenia.

2. Scaleniu nie podlegają grunty:

- 1) na których znajdują się zakłady górnicze i przemysłowe oraz prowadzona jest eksploatacja kopalni,
- 2) na których znajdują się zabytki historyczne, architektoniczne i rezerваты przyrody,
- 3) użytkowane na cele gospodarki rybackiej,
- 4) przeznaczone na cele specjalne.

3. Grunty zabudowane mogą być scalane tylko na wniosek właściciela i pod warunkiem rozbiórki lub przeniesienia przez niego zabudowań w oznaczonym terminie, albo wyrażenia zgody na dokonanie rozliczenia wartości zabudowań w gotówce bądź w innej formie.

4. Za grunty stanowiące współwłasność można, za zgodą współwłaścicieli, wydzielić odrębne dla każdego z nich grunty odpowiadające wartości udziałów we współwłasności.

Art. 3. 1. Scalenie gruntów przeprowadza na koszt Skarbu Państwa terenowy organ administracji państwowej o właściwości szczególnej do spraw gospodarki gruntami rolnymi stopnia podstawowego, zwany dalej „terenowym organem administracji państwowej”.

2. Postępowanie scaleniowe może być wszczęte na wniosek większości właścicieli gospodarstw rolnych, położonych na projektowanym obszarze scalenia, lub na wniosek właścicieli gruntów, których łączny obszar przekracza połowę powierzchni projektowanego obszaru scalenia.

3. Odmowa wszczęcia postępowania scaleniowego następuje w drodze decyzji terenowego organu administracji państwowej.

Art. 4. Postępowanie scaleniowe może być wszczęte z urzędu po uprzednim uzyskaniu opinii rady sołectkiej,

a także działających na terenie danej wsi społeczno-zawodowych organizacji rolników, jeżeli:

- 1) grunty Państwowego Funduszu Ziemi, których powierzchnia przekracza 10% projektowanego obszaru scalenia, nie mogą być racjonalnie zagospodarowane bez scalenia,
- 2) ukształtowanie rozłogów gruntów na projektowanym obszarze scalenia wskutek działalności przemysłowej, przebiegu istniejących lub budowanych dróg publicznych, kolei, rurociągów naziemnych oraz zbiorników wodnych lub urządzeń melioracji wodnych zostało lub zostanie znacznie pogorszone,
- 3) o scalenie wystąpi z wnioskiem osoba, której grunty wymagają poprawienia rozłogu, a jednocześnie scalenie to nie pogorszy warunków gospodarowania innym uczestnikom postępowania.

Art. 5. 1. Jeżeli do racjonalnego ukształtowania rozłogów gruntów należących do jednostek gospodarki społecznej, rolników indywidualnych lub do Państwowego Funduszu Ziemi zachodzi potrzeba zmiany ich położenia w drodze wzajemnej wymiany, wymiana taka może być dokonana na zgodny wniosek właścicieli (zarządców, użytkowników) tych gruntów, a w przypadku gruntów Państwowego Funduszu Ziemi — za zgodą terenowego organu administracji państwowej. Wymianą mogą być objęte również grunty z zabudowaniami.

2. Wymianą mogą być objęte grunty położone na terenie jednej lub kilku gmin.

3. W przypadku wymiany gruntów z zabudowaniami wartość budynków określa się według szacunkowych norm ubezpieczeniowych Państwowego Zakładu Ubezpieczeń, chyba że strony uzgodnią inne zasady rozliczeń.

4. Przepisy art. 2 ust. 2 oraz art. 3 ust. 1 i 3 mają zastosowanie również przy wymianie gruntów.

Art. 6. Jeżeli postępowaniem scaleniowym lub wymiennym mają być objęte grunty położone na terenie dwóch lub więcej gmin, właściwy do prowadzenia postępowania jest terenowy organ administracji państwowej, na którego terenie działania posiada grunty największa liczba uczestników postępowania, a w razie równej ich liczby — terenowy organ administracji państwowej, na którego terenie działania znajduje się największy obszar gruntów obejmowanych scaleniem lub wymianą.

Art. 7. 1. Wszczęcie postępowania scaleniowego lub wymiennego następuje w drodze postanowienia terenowego organu administracji państwowej.

2. Postanowienie o wszczęciu postępowania scaleniowego lub wymiennego w szczególności powinno zawierać:

- 1) określenie granic i powierzchni obszaru scalenia lub wymiany gruntów,
- 2) wykaz uczestników scalenia lub wymiany gruntów,
- 3) przewidywany termin zakończenia prac scaleniowych lub wymiennych.

3. Postanowienie o wszczęciu postępowania scaleniowego odczytuje się na zebraniu uczestników scalenia, zwołanym przez terenowy organ administracji państwowej, a ponadto wywiesza się je na okres 14 dni w lokalach urzędów gmin, na których terenie są położone grunty objęte scaleniem, oraz na tablicach ogłoszeń we wsiach, których grunty tworzą obszar scalenia.

4. Z chwilą upływu terminu, o którym mowa w ust. 3, postanowienie o wszczęciu postępowania scaleniowego uważa się za doręczone wszystkim uczestnikom scalenia.

5. Postanowienie o wszczęciu postępowania wymiennego doręcza się uczestnikom wymiany na piśmie.

6. Na postanowienie o wszczęciu postępowania scaleniowego służy zażalenie.

Art. 8. 1. Uczestnicy scalenia lub wymiany otrzymują grunty o równej wartości szacunkowej w zamian za dotychczas posiadane; za równą wartość szacunkową uważa się również wartość o różnicy nie przekraczającej 3°/_o.

2. W wypadkach gdy ze względów technicznych nie jest możliwe wydzielenie gruntów o równej wartości szacunkowej, stosuje się dopłaty pieniężne. Dopłaty te przysługują za różnicę wartości szacunkowej przekraczającą 3°/_o.

3. Na wniosek uczestnika scalenia lub wymiany przepis ust. 2 stosuje się odpowiednio w razie wydzielenia gruntów o innej wartości szacunkowej.

4. Wysokość dopłat ustala się według cen przyjętych przy szacowaniu gruntów objętych scaleniem lub wymianą.

5. Dopłaty uczestnikom scalenia są wypłacane ze środków budżetu terenowego rady narodowej stopnia podstawowego jednorazowo, w terminie dwóch miesięcy po zakończeniu scalenia.

6. Uczestnik scalenia zobowiązany do dopłaty uiszcza ją w terminie dwóch miesięcy po zakończeniu scalenia, na rachunek budżetu rady narodowej stopnia podstawowego. Na wniosek zainteresowanego właściwy bank może udzielić na ten cel kredytu w wysokości nie przekraczającej 90°/_o kwoty dopłaty; kredyt ten podlega spłacie w równych ratach półrocznych przez okres 10 lat od wydania decyzji o zatwierdzeniu projektu scalenia i jest opro-

centowany w takiej samej wysokości jak kredyt na zakup nieruchomości rolnych.

7. Dopłaty między uczestnikami wymiany są regulowane bezpośrednio, z tym że uczestnikowi wymiany zobowiązanemu do dopłaty właściwy bank może udzielić na ten cel kredytu w wysokości i na zasadach określonych w ust. 6.

Art. 9. 1. Jeżeli liczba uczestników scalenia przekracza 10 osób, postępowanie scaleniowe prowadzi się z udziałem rady uczestników scalenia w składzie 3—12 osób, jako społecznego organu doradczego, wybieranego i odwoływanego przez uczestników scalenia z każdej wsi objętej scaleniem.

2. Rada uczestników scalenia jest wybierana na zebraniu uczestników scalenia, zwołanym przez terenowy organ administracji państwowej.

3. W razie niedokonania wyboru rady uczestników scalenia w terminie określonym przez terenowy organ administracji państwowej, funkcję tej rady sprawuje powołany postanowieniem tego organu zespół, w skład którego wchodzi rada sołecka, sołtys wsi, przedstawiciel jednostki gospodarki uspołecznionej będącej uczestnikiem scalenia oraz przedstawiciel społeczno-zawodowych organizacji rolników; w przypadku gdy postępowaniem scaleniowym objęto grunty więcej niż jednej wsi, w skład zespołu wchodzi sołtysi tych wsi, przedstawiciele rad sołeckich po jednym z każdej wsi, przedstawiciel jednostki gospodarki uspołecznionej będącej uczestnikiem scalenia oraz przedstawiciel społeczno-zawodowych organizacji rolników.

Art. 10. 1. Grunty objęte scaleniem szacuje oraz opracowuje projekt scalenia upoważniony przez terenowy organ administracji państwowej geodeta-projektant scalenia, przy udziale powołanej przez ten organ komisji pełniącej funkcje doradcze. W skład komisji wchodzi:

- 1) wszyscy uczestnicy scalenia, a jeśli liczba uczestników jest większa niż 10 osób — rada uczestników scalenia,
- 2) przedstawiciel społeczno-zawodowych organizacji rolników,
- 3) przedstawiciel jednostki gospodarki uspołecznionej będącej uczestnikiem scalenia,
- 4) przedstawiciel terenowego organu administracji państwowej, na którego terenie działania są położone grunty objęte scaleniem.

2. Komisja wybiera przewodniczącego spośród swoich członków.

3. Terenowy organ administracji państwowej, na wniosek komisji, może powołać do jej składu rzeczoznawców.

4. Grunty objęte wymianą szacują wszyscy uczestnicy wymiany według zasad określonych w art. 11 ust. 2—4, chyba że określą inne zasady szacowania, natomiast projekt wymiany opracowuje upoważniony przez terenowy

organ administracji państwowej geodeta, przy udziale wszystkich uczestników wymiany.

Art. 11. 1. Uczestnicy scalenia, w drodze uchwały, określają zasady szacunku gruntów. Jeżeli jednak terenowy organ administracji państwowej w drodze postanowienia uzna, że szacunek ten byłby sprzeczny ze słusznym interesem uczestnika, stosuje się przepis ust. 2.

2. W razie nieokreślenia zasad szacunku przez uczestników scalenia, szacunku gruntów dokonuje się na podstawie cen obowiązujących przy sprzedaży państwowych nieruchomości rolnych, z uwzględnieniem położenia gruntów na obszarze scalenia oraz ich przydatności rolniczej i funkcji terenu wynikającej z miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego.

3. Wartość szacunkową lasów oraz sadów, ogrodów, chmielników i innych upraw specjalnych stanowi wartość szacunkowa gruntów, obliczona na podstawie szacunku wykonanego w sposób określony w ust. 1 lub 2, oraz wartość drzewostanów, drzew i krzewów, a także innych części składowych gruntów, ustalona przez rzeczoznawcę z zastosowaniem przepisów o sprzedaży państwowych nieruchomości rolnych.

4. Jeżeli scaleniem zostały objęte grunty leśne o takiej samej wartości, z drzewostanami o jednakowych elementach szacunkowych, można zaniechać szacowania drzewostanów.

Art. 12. 1. Wyniki oszacowania gruntów, lasów oraz sadów, ogrodów, chmielników i innych upraw specjalnych ogłasza się na zebraniu uczestników scalenia, zwołanym przez terenowy organ administracji państwowej, a następnie udostępnia się je do publicznego wglądu na okres 7 dni we wsiach objętych scalaniem.

2. Na zebraniu, o którym mowa w ust. 1, oraz w okresie wyłożenia wyników oszacowania gruntów do publicznego wglądu, uczestnicy scalenia mogą wносить zastrzeżenia do dokonanego szacunku.

3. Zastrzeżenia do szacunku gruntów bada komisja, o której mowa w art. 10 ust. 1, która z wynikami swoich ustaleń zapoznaje uczestników scalenia na zebraniu zwołanym przez terenowy organ administracji państwowej. W razie utrzymywania się zastrzeżeń do szacunku gruntów, uczestnicy scalenia mogą na tym zebraniu powołać dodatkowy zespół, składający się z osób nie zainteresowanych, który przedstawi swoją opinię.

Art. 13. 1. Zgodę na dokonany szacunek gruntów, lasów oraz sadów, ogrodów, chmielników i innych upraw specjalnych uczestnicy scalenia wyrażają w formie uchwały.

2. Uchwały, o których mowa w ust. 1 oraz w art. 11 ust. 1, są podejmowane na zebraniu zwołanym przez terenowy organ administracji państwowej. Zebraniu przewodniczy przedstawiciel tego organu. Uchwały zapadają większością trzech czwartych głosów w obecności co najmniej połowy liczby uczestników scalenia. W razie niepodjęcia uchwały na zebraniu zwołanym w pierwszym terminie, za ważną uważa się uchwałę podjętą większością trzech czwartych głosów uczestników scalenia obecnych na zebraniu zwołanym w drugim terminie.

3. Każdemu uczestnikowi postępowania scaleniowego przysługuje jeden głos.

4. W razie niepodjęcia uchwały, o której mowa w ust. 1, terenowy organ administracji państwowej, po rozpatrzeniu zgłoszonych zastrzeżeń, zasięgnięciu opinii rzeczoznawców oraz wprowadzeniu ewentualnych zmian, akceptuje szacunek gruntów, lasów oraz sadów, ogrodów, chmielników i innych upraw specjalnych w drodze postanowienia; przepis art. 12 ust. 1 stosuje się odpowiednio. Na postanowienie służy zażalenie.

5. Dowodem jednomyślnego oszacowania gruntów przez uczestników wymiany lub ich zgody na dokonany przez rzeczoznawców szacunek lasów oraz sadów, ogrodów, chmielników i innych upraw specjalnych są ich pisemne oświadczenia.

6. W razie braku zgody wszystkich uczestników wymiany na dokonany szacunek, postępowanie wymienne ulega umorzeniu.

Art. 14. 1. W zamian za objęte scaleniem lub wymianą lasy i grunty leśne oraz sady, ogrody, chmielniki i inne uprawy specjalne wydziela się użytki możliwie tego samego rodzaju i tej samej jakości. Jeżeli nie jest to możliwe, wydziela się inne użytki i stosuje dopłatę pieniężną, odpowiadającą różnicy wartości drzewostanów, drzew i krzewów, a także innych części składowych gruntów. Za zgodą uczestnika scalenia lub wymiany można wydzielić inne użytki odpowiadające wartości dopłaty.

2. Przy zachowaniu wartości gruntów sprzed scalenia, bez zgody uczestnika scalenia, różnica powierzchni wydzielonych mu gruntów w stosunku do powierzchni gruntów objętych scaleniem nie może przekraczać:

- 1) 20% powierzchni gruntów objętych scaleniem,
- 2) 10% dotychczas posiadanych gruntów o szczególnie wysokiej przydatności rolniczej lub gruntów przeznaczonych w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego na cele nierolnicze.

Art. 15. 1. Z chwilą wszczęcia postępowania scaleniowego lub wymiennego, obejmującego lasy i grunty leśne, wstrzymuje się wydawanie zezwoleń na wyręb drzew do czasu zakończenia postępowania, a nie zrealizowane zezwolenia tracą moc.

2. Przepis ust. 1 nie dotyczy cięć sanitarnych.

Art. 16. 1. Na wniosek rolniczej spółdzielni produkcyjnej, zgłoszony na podstawie uchwały walnego zgromadzenia członków, wydziela się grunty stanowiące wkład członków spółdzielni jako jedną nieruchomość, z określeniem wielkości udziału w niej każdego z członków. Udział ten ustala się według szacunku porównawczego gruntów poddanych scaleniu.

2. Na wniosek członka rolniczej spółdzielni produkcyjnej, który z niej występuje po zakończeniu postępowania scaleniowego, wydziela się grunty odpowiadające jego udziałowi w nieruchomości, o której mowa w ust. 1, przy zachowaniu zwartości kompleksu gruntów spółdzielczych. Wydzielenie gruntów następuje na podstawie decyzji terenowego organu administracji państwowej.

Art. 17. 1. Grunty niezbędne na cele miejscowej użyteczności publicznej, budownictwa mieszkaniowego, pod ulice i drogi publiczne oraz pod wykonane i utrzymywane na koszt Państwa albo przewidziane do takiego wykonania i utrzymywania urządzenia melioracji wodnych można wydzielać z gruntów Państwowego Funduszu Ziemi, uwzględniając uzasadnione interesy osób korzystających z tych gruntów.

2. Jeżeli na terenie objętym scaleniem nie ma gruntów Państwowego Funduszu Ziemi, grunty na cele miejscowej użyteczności publicznej oraz pod ulice i drogi wydziela się bez odszkodowania z gruntów uczestników scalenia, a każdemu z nich zmniejsza się przysługujący mu obszar gruntów o część, której wartość szacunkowa odpowiada stosunkowi wartości szacunkowej gruntów przeznaczonych na wymienione cele do wartości wszystkich scalanych gruntów.

3. Grunty wydzielone na cele miejscowej użyteczności publicznej oraz pod ulice i drogi przechodzą na własność Państwa.

Art. 18. 1. Jeżeli objęte scaleniem lub wymianą grunty zmeliorowane poddano ponownej klasyfikacji gleboznawczej przed dokonaniem szacunku i jeśli przypadły one w wyniku scalenia lub wymiany innemu uczestnikowi, opłata melioracyjna z tych gruntów obciąża w całości dotychczas zobowiązanego.

2. Jeżeli grunty zmeliorowane nie zostały poddane ponownej klasyfikacji przed dokonaniem szacunku i przypadły w wyniku scalenia lub wymiany innemu uczestnikowi, jest on zobowiązany do spłat bieżących rat z tytułu opłaty melioracyjnej.

3. Zaległe raty z tytułu opłat melioracyjnych, o których mowa w ust. 2, za okres do dnia objęcia w posiadanie przez innego uczestnika obciążają dotychczas zobowiązanego.

4. Raty, o których mowa w ust. 2, wpłacone przedterminowo przez dotychczas zobowiązanego, przypadające za okres od dnia objęcia w posiadanie gruntów przez innego uczestnika, podlegają zaliczeniu na inne należności Skarbu Państwa przypadające od dotychczas zobowiązanego i objęte zobowiązaniem pieniężnym, a w razie nieistnienia takiego zobowiązania — podlegają zwrotowi dotychczas zobowiązanemu.

Art. 19. Jeżeli służebności gruntowe obciążające grunty objęte scaleniem lub wymianą utraciły dla nieruchomości władnącej wszelkie znaczenie, znosi się je bez odszkodowania.

Art. 20. Stan własności oraz posiadania gruntów, powierzchni użytków i klasy gruntów określa się według danych ewidencji gruntów.

Art. 21. 1. Państwowe biuro notarialne, na wniosek terenowego organu administracji państwowej, uczyni w księdze wieczystej wzmiankę o wszczęciu postępowania scaleniowego lub wymiennego, a jeżeli nieruchomość nie ma urzędzonej księgi wieczystej, wniosek składa się do istniejącego zbioru dokumentów.

2. Wzmianka w księdze wieczystej lub złożenie

wniosku do zbioru dokumentów ma ten skutek, że wszystkie późniejsze zmiany stanu własności jak i obciążeń pozostają bez wpływu na przebieg postępowania scaleniowego lub wymiennego; chyba że dokonane zostały za zgodą terenowego organu administracji państwowej.

Art. 22. 1. Projekt scalenia lub wymiany gruntów powinien uwzględniać ustalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego.

2. Przy sporządzaniu projektu scalenia gruntów biorą udział, z głosem doradczym, członkowie komisji, o której mowa w art. 10 ust. 1.

Art. 23. 1. Projekt scalenia lub wymiany gruntów określa proponowane granice wydzielonych gruntów oraz następujące zasady obejmowania tych gruntów w posiadanie:

- 1) plony upraw jednorocznych zbiera dotychczasowy właściciel gruntów,
- 2) plony upraw wieloletnich zbiera dotychczasowy właściciel gruntów w okresie do dnia 1 września następnego roku po zakończeniu scalenia, z tym że dotychczasowy właściciel gruntów powinien na ten okres zezwolić uczestnikowi scalenia, któremu przypadły te grunty, na korzystanie z odpowiedniego obszaru swoich gruntów lub dokonać rozliczeń z tego tytułu w inny sposób,
- 3) dotychczasowy właściciel gruntów zabudowanych, do czasu rozbiórki lub przeniesienia zabudowań, powinien zezwolić uczestnikowi scalenia, któremu przypadły te grunty, na korzystanie z odpowiedniego obszaru swoich gruntów lub dokonać rozliczeń z tego tytułu w inny sposób,
- 4) sposób rozliczeń za pozostałe części składowe gruntów, które przypadły innym uczestnikom scalenia, może być ustalony na zgodny wniosek zainteresowanych.

2. Projekt scalenia lub wymiany wyznacza się na gruncie i okazuje uczestnikom scalenia lub wymiany.

Art. 24. 1. Uczestnicy scalenia, w terminie 14 dni od dnia okazania projektu scalenia gruntów, mogą zgłaszać na piśmie terenowemu organowi administracji państwowej zastrzeżenia do tego projektu.

2. Zastrzeżenia do projektu scalenia gruntów rozpatruje terenowy organ administracji państwowej, po zasięgnięciu opinii komisji, o której mowa w art. 10 ust. 1.

Art. 25. 1. Opiniowanie zastrzeżeń do projektu scalenia gruntów przez komisję, o której mowa w art. 10 ust. 1, odbywa się w obecności zainteresowanych uczestników scalenia oraz przynajmniej połowy liczby członków komisji.

2. W razie potrzeby komisja lub upoważnieni przez nią członkowie dokonują oględzin.

3. O terminie i miejscu posiedzenia komisji oraz dokonywania oględzin powiadamia się zainteresowanych uczestników scalenia na piśmie lub w inny sposób przy-

jęty w danej miejscowości co najmniej na 3 dni przed wyznaczonym terminem.

4. Nieobecność zainteresowanych uczestników scalenia na posiedzeniu komisji lub przy dokonywaniu przez nią oględzin nie ma wpływu na przebieg jej czynności, jeżeli zainteresowani uczestnicy zostali prawidłowo zawiadomieni i wezwani do udziału w tych czynnościach.

Art. 26. Każdorazowe zmiany, wprowadzane do projektu scalenia po jego wyznaczeniu na gruncie i okazaniu uczestnikom scalenia, wymagają ponownego wyznaczenia na gruncie i okazania zainteresowanym uczestnikom.

Art. 27. 1. Projekt scalenia gruntów może być zatwierdzony, jeżeli po jego okazaniu, o którym mowa w art. 23 ust. 2 i w art. 26, większość uczestników scalenia nie zgłosiła do niego zastrzeżeń.

2. Projekt wymiany gruntów może być zatwierdzony, jeżeli po jego okazaniu, o którym mowa w art. 23 ust. 2, wszyscy uczestnicy wymiany przyjęli go bez zastrzeżeń.

3. Projekt scalenia lub wymiany gruntów zatwierdza, w drodze decyzji, terenowy organ administracji państwowej.

4. Decyzja o zatwierdzeniu projektu scalenia lub wymiany gruntów, poza wymogami określonymi w przepisach Kodeksu postępowania administracyjnego, powinna określać:

- 1) obszar scalenia lub wymiany gruntów,
- 2) terminy i zasady objęcia w posiadanie gruntów wydzielonych w wyniku scalenia lub wymiany oraz sposoby rozliczeń, o których mowa w art. 2 ust. 3, art. 8, art. 14 ust. 1 oraz w art. 23 ust. 1,
- 3) przebieg granic nieruchomości w wypadkach, o których mowa w ustawie — Prawo geodezyjne i kartograficzne.

Art. 28. 1. Decyzję o zatwierdzeniu projektu scalenia gruntów podaje się do wiadomości przez jej odczytanie na zebraniu uczestników scalenia, a ponadto przez jej wywieszenie na okres 14 dni w lokalach urzędów gmin, na których terenie są położone scalane grunty, oraz na tablicach ogłoszeń we wsiach wchodzących w obszar scalenia.

2. Z chwilą upływu terminu, o którym mowa w ust. 1, decyzję o zatwierdzeniu projektu scalenia gruntów uważa się za doręczoną wszystkim uczestnikom scalenia.

3. Decyzję o zatwierdzeniu projektu wymiany gruntów doręcza się uczestnikom wymiany na piśmie.

Art. 29. 1. Decyzja o zatwierdzeniu projektu scalenia lub wymiany gruntów stanowi tytuł do ujawnienia nowego stanu prawnego w księgach wieczystych i podstawę do wprowadzenia uczestników scalenia w posiadanie wydzielonych im gruntów. Decyzja ta nie narusza praw osób trzecich do gruntów wydzielonych w zamian za grunty posiadane przed scaleniem lub wymianą.

2. Obciążenia wpisane do ksiąg wieczystych przenosi się z gruntów poddanych scaleniu lub wymianie na grunty wydzielone w wyniku scalenia lub wymiany.

Art. 30. Wprowadzenie uczestników scalenia w posiadanie wydzielonych gruntów następuje na zebraniu uczestników, zwołanym przez terenowy organ administracji państwowej. Za datę objęcia w posiadanie przez uczestników scalenia nowo wydzielonych gruntów uważa się termin zebrania; termin ten jest skuteczny także w stosunku do uczestników scalenia nie biorących udziału w zebraniu.

Art. 31. O terminach zebrań uczestników scalenia, o wyłożeniu do publicznego wglądu wyników oszacowania gruntów, lasów oraz sadów, ogrodów, chmielników i innych upraw specjalnych, o terminie okazania projektu scalenia gruntów — terenowy organ administracji państwowej zawiadamia uczestników postępowania przez obwieszczenie lub w inny, zwyczajowo przyjęty w danej miejscowości, sposób publicznego ogłaszania.

Art. 32. W razie uniemożliwienia objęcia nowo wydzielonych gruntów w posiadanie albo niedotrzymywania terminów i zasad spłat należności ustalonych w decyzji o zatwierdzeniu projektu scalenia gruntów, stosuje się przepisy o postępowaniu egzekucyjnym w administracji.

Art. 33. W sprawach nie uregulowanych niniejszą ustawą mają zastosowanie przepisy Kodeksu postępowania administracyjnego.

Art. 34. Ilekroć w ustawie jest mowa o:

- 1) gruntach bez bliższego określenia — rozumie się przez to nieruchomości rolne, grunty leśne, grunty pod wodami, drogami i terenami kolejowymi oraz nieużytki,
- 2) zabudowaniach — rozumie się przez to budynki mieszkalne, gospodarcze i inne urządzenia dla potrzeb produkcji rolnej,
- 3) uczestniku scalenia lub wymiany — rozumie się przez to właściciela bądź samoistnego posiadacza albo zarządcę lub użytkownika gruntu położonego na obszarze scalenia lub wymiany,
- 4) gminie — rozumie się przez to także pozostałe jednostki podziału administracyjnego stopnia podstawowego,
- 5) wsi — rozumie się przez to również miasta,
- 6) właścicieli — rozumie się przez to również posiadacza samoistnego.

Art. 35. Traci moc ustawa z dnia 24 stycznia 1968 r. o scalaniu i wymianie gruntów (Dz. U. Nr 3, poz. 13).